REGIONÁLNA INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA TRENČIANSKEHO KRAJA

Z Á V E R E Č N É S T A N O V I S K O

číslo: OU-TN-OSZP2-2015/015757 - 011

vydané Okresným úradom Trenčín, odborom starostlivosti o životné prostredie, podľa § 14 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Trenčiansky samosprávny kraj (ďalej len „TSK“)

2. Identifikačné číslo

36 126 624

3. Adresa sídla

K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Mgr. Silvia Kotrhová
zodpovedný koordinátor RIÚS
Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja
K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
tel.: +421 901 918 149, 032 6555405
e-mail: silvia.kotrhova@tsk.sk

Mgr. Renáta Kaščáková
zodpovedný koordinátor stratégie UMR
Útvar hlavného architekta
Mesto Trenčín
Mierové námestie 2, 911 64 Trenčín
tel.: +421 902 911 131
e-mail: renata.kascakova@trencin.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja (ďalej RIUS TK)

2. Charakter

Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja je východiskový strategický dokument pre implementáciu finančných prostriedkov z EŠIF v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) na regionálnej úrovni s dopadom na miestnu úroveň. Na základe RIÚS TK sa bude realizovať IROP v zmysle individuálnych alebo integrovaných projektov.

RIÚS ako implementačná stratégia bude financovaná najmä z jedného zdroja financovania (IROP), a to z EFRR, vrátane povinného spolufinancovania z národných zdrojov a vlastných zdrojov prijímateľov. RIÚS sa týka všetkých špecifických cieľov IROP, okrem špecifického cieľa 2.1.3 (nemocnice), časti IP 3.1 (kultúrno-kreatívny priemysel) - v rozsahu návratnej podpory prostredníctvom finančných nástrojov, IP 4.1 (energetická efektivita budov) a PO 5 (CLLD).

Integrovaná územná stratégia pre UMR mesta Trenčín a jeho funkčného územia je spracovaná za účelom definovania kľúčových strategických cieľov a priorít vychádzajúc z lokálnych priestorových potenciálov funkčného územia mesta Trenčín. Funkčné územie pre krajské mesto Trenčín bolo vymedzené Centrálnym koordinačným orgánom v rámci jednotlivých typov územných celkov ťažísk osídlenia podľa KÚRS 2001 v znení 2011 ako Jadrové pásmo ťažiska osídlenia prvej úrovne okolo mesta Trenčín zahŕňajúce nasledovné obce: Trenčín, Kostolná-Záriečie, Skalka nad Váhom, Soblahov, Trenčianska Teplá, Trenčianska Turná, Veľké Bierovce a Zamarovce.

Úlohu Riadiaceho orgánu pre IROP plní Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV SR), ktoré bude v konečnom dôsledku schvaľovať RIÚS TS po jeho prerokovaní a odobrení Radou Partnerstva pre UMR a Radou Partnerstva pre RIÚS.

3. Hlavné ciele

RIÚS TK vychádza z globálneho cieľa, ktorým je „prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť Trenčianskeho samosprávneho kraja ako aj ÚMR Trenčín".

Dosahovanie globálneho cieľa RIÚS TK v súlade so Stratégiou Európa 2020, s cieľmi Národného programu reforiem a v nadväznosti na Partnerskú dohodu sa bude realizovať pomocou mäkkých a tvrdých (investičných) opatrení v nasledovných strategických prioritách:

1. Bezpečná a ekologická doprava
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu
4. Zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie

Strategické priority sú navrhované osobitne pre Trenčiansky kraj a osobitne pre mestskú funkčnú oblasť Trenčín. Výnimkou je strategická priorita "Mobilizácia kreatívneho priemyslu", ktorá je rozpracovaná len ako súčasť mestskej funkčnej oblasti Trenčín.

Osobitne je rozpracovaná oblasť podpory Operačného programu Kvalita životného prostredia a Ľudské zdroje.

RIÚS sa skladá z nasledovných hlavných častí: analytická časť, strategická časť a vykonávacia časť. Každá časť je rozdelená podľa oblastí podpory IROP na úrovni investičných priorít: oblasť dopravy, sociálna pomoc, zdravotníctvo, školstvo, kultúrno-kreatívny priemysel a životné prostredie a oblastí podpory ostatných operačných programov (OP Kvalita životného prostredia a OP Ľudské zdroje).

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Celý strategický dokument zahŕňa nasledovné strategické priority, investičné priority a špecifické ciele, týkajúce sa dvoch základných územných vymedzení strategického dokumentu, t.z. Trenčianskeho kraja a funkčného územia mesta Trenčín. Priložený je tiež prehľad všetkých prioritných osí, investičných

priorít a špecifických cieľov operačných programov na celoštátnej úrovni OP KŽP a OP ĽZ, z ktorých môžu čerpať prostriedky projekty zahrnuté do RIÚS TK.

Tab. 1 Strategické priority, investičné priority a špecifické ciele RIÚS TK pre územie Trenčianskeho kraja

Strategická priorita	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji	1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálneho dopravného systému	1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému
	1.2 Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy
		1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám	2.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni
		2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti
	2.2 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl
		2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu v Trenčianskom kraji		Stratégia v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu je rozpracovaná v časti venovanej **funkčnému územiu mesta Trenčí**n, nakoľko investície v tejto oblasti môžu byť realizované výhradne na tomto území.
4. Zlepšenie kvality života v Trenčianskom kraji s dôrazom na životné prostredie	4.1 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania	Nie je súčasťou RIUS
	4.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3 Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenie a dekontaminácia opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Tab. 2 Strategické priority, investičné priority a špecifické ciele RIÚS TK pre funkčné územie mesta Trenčín

Strategická priorita	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálneho dopravného systému	1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému

Strategická priorita	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
	1.2 Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy
		1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	2.1 Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni
		2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti
	2.2 Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl
		2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho priemyslu v Trenčianskom kraji	3.1 Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov	3.1.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií
4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	4.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3 Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Tab. 3 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Kvalita životného prostredia

(tematicky príbuzné oblasti podpory OP KŽP voči IROP)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	1.2 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek.	1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
		1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi
	1.4 Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality
2. Adaptácia na nepriaznivé	2.1 Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových	2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	prístupov	

Tab. 4 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Kvalita životného prostredia
(tematicky nepríbuzné oblasti podpory OP KŽP voči IROP)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry	1.1 Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek	1.1.1. Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov
	1.3 Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry	1.3.1: Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000
	1.4 Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku	1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)
3. Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	3.1 Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečiť predchádzanie vzniku katastrof a vyvíjanie systémov zvládania katastrof	3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
		3.1.2 Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)
		3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
4. Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	4.1 Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov	4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR
	4.2 Podpora energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch	4.2.1: Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch
	4.3 Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania	4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov
	4.4 Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy	4.4.1: Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území
	4.5 Podpora využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple	4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple

Tab. 5 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Ľudské zdroje
(tematicky príbuzné aktivity OP ĽZ)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Vzdelávanie	1.1 Zníženie a zabránenie predčasného skončenia školskej dochádzky a podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelávaniu vrátane formálnych, neformálnych a bežných spôsobov vzdelávania za účelom opätovného začlenenia do vzdelávania a prípravy	1.1.1. Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
	1.2 Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídania zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a učňovského vzdelávania	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
	1.4 Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovania vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpory flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií	1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie
3. Zamestnanosť	3.2 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien
4. Sociálne začlenenie	4.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu	4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť
		4.2.2 Vytvoriť štandardné klinické postupy a štandardné postupy pre výkon prevencie a začleniť ich do celoštátneho systému zdravotnej starostlivosti
5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	5.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia	5.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov Marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov, na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie
6. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít	6.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach	6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania
		6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve
		6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre

Tab. 6 Strategická časť pre oblasti podpory Operačného programu Ľudské zdroje
(tematicky odlišné aktivity OP ĽZ)

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
1. Vzdelávanie	1.3 Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín	1.3.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce
2. Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí	2.1 Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z	2.1.1 Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí (UoZ), ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce

Prioritná os	Investičné priority	Špecifické ciele zodpovedajúce investičným prioritám
	marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí	
3. Zamestnanosť	3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily	3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby
	3.2 Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu	3.2.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie
	3.3 Modernizácia inštitúcií trhu práce, ako sú verejné a súkromné služby zamestnanosti, zlepšovanie prispôsobenia sa potrebám trhu práce, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility, ako aj programov mobility a lepšej spolupráce medzi inštitúciami a príslušnými zainteresovanými stranami	3.3.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti
4. Sociálne začlenenie	4.1 Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti	4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce
		4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie
5. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	5.1 Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia	5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov
		5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvety a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania
6. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	6.2 Poskytovanie podpory sociálnych podnikov	6.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK

A STRATEGICKÁ ČASŤ PRE ÚZEMIE TRENČIANSKEHO KRAJA

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálneho dopravného systému

Zámerom investičnej priority je napojiť znevýhodnené mestské a vidiecke územia prostredníctvom rekonštrukcie, modernizácie a výstavby nových regionálnych ciest na nadradenú cestnú infraštruktúru (infraštruktúru siete TEN-T a cesty I. triedy) a odstraňovaním nehodových lokalít a tak prispieť k udržateľnému rozvoju. V nadväznosti na globálny cieľ RIÚS – zlepšenie kvality života obyvateľstva je cieľom tejto priority prispieť k uvedenému cieľu okrem zlepšením dostupnosti obyvateľstva aj elimináciou vplyvu dopravy na životné prostredie. Investovanie do ciest umožňuje menej rozvíjajúcim a zaostávajúcim oblastiam znižovať vnútroregionálne rozdiely v prístupe k základným službám (vzdelanie, zdravotná a sociálna starostlivosť, kultúra, a pod.), v prístupe na trh práce, ako aj v prístupe k základným tovarom. Význam modernej a bezpečnej cestnej infraštruktúry nižších kategórií zohráva nezastupiteľnú

funkciu aj vo vzťahu k obslužnosti regiónov prostredníctvom verejnej autobusovej dopravy, najmä v oblastiach, kde absentuje železničná dopravná sieť.

Synergia s OP Integrovaná infraštruktúra: významným prínosom pre horné a stredné Ponitrie bude plánovaná realizácia veľkého projektu R2 Mníchova Lehota – Ruskovce, na ktorý budú nadväzovať viaceré projektové zámery ciest II. triedy plánované v rámci RIÚS.

Špecifický cieľ 1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému

V nadväznosti na potreby Trenčianskeho kraja v rozvoji cestnej infraštruktúry je prioritou riešenie rekonštrukcie a modernizácie úsekov ciest II. triedy a v odôvodnených prípadoch ciest III. triedy resp. mostných objektov v zlom stavebno-technickom stave s cieľom zabezpečenia obsluhy centier osídlenia, priemyselných zón a dopravných napojení centier hospodárskeho významu. Dôraz bude kladený aj na oblasť zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, odstraňovanie kolíznych bodov, modernizáciu úsekov ciest II. a III. triedy zabezpečujúcich dopravné napojenia terminálov osobnej dopravy prípadne budovanie prvkov upokojovania dopravy v sídlach.

Nevyhnutným predpokladom pre akúkoľvek intervenciu do dopravného systému (vrátane ciest) je súlad s existujúcimi strategickými dokumentami kraja pre oblasť dopravy – najmä Strategických plánov rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov (Regionálne master plány), ktoré by mali umožniť identifikáciu "bezpečných/istých" intervencií do cestnej siete, ktoré môžu byť realizované popri vývoji plánov udržateľnej mobility.

Očakávané výsledky

V Trenčianskom kraji boli po vyhodnotení všetkých relevantných kritérií v regionálnom master pláne (ako napr. konektivita, synergia, ekonomický rozvoj, stavebno-technický stav, intenzita dopravy, nehodovosť, bezpečnosť a i.) vybrané ako prioritné na realizáciu cesty: II/581, II/511, II/516, II/512, II/579, II/596, II/517, II/507 a II/592. Ich rekonštrukciou a modernizáciou sa dosiahne:

- zlepšenie napojenia regiónov Trenčianskeho kraja na infraštruktúru TEN T (predovšetkým okresu Myjava na D1, v ktorom ako jedinom v TK absentujú cesty I. triedy príp. vyššej kategórie, ďalej okresov Prievidza, Partizánske a Bánovce n/B, ktorých rozvoj absenciou diaľnice zaostáva, a taktiež okresov Púchov, Považská Bystrica a Trenčín, kde je potrebné zlepšiť dostupnosť vidieckych oblastí)
- zvýšenie úrovne dopravno-technického stavu dotknutých ciest, predovšetkým ciest s vysokou intenzitou dopravy, ako II/579 Hradište – Partizánske, II/592 Bánovce nad Bebravou – Nadlice, II/581 Myjava – Nové Mesto n/V, ale taktiež ďalších ciest nevyhovujúcim až havarijným stavom (II/511, II/579, II/592, II/512)
- odstránenie nehodových lokalít a zvýšenie bezpečnosti na cestách, predovšetkým v úsekoch kritických nehodových lokalít (ako sú na cestách II/581, II507, II/517), ale aj na ďalších nehodových úsekoch,
- zvýšenie nosnosti nevyhovujúcich mostných konštrukcií a zlepšenie ich stavu (predovšetkým most v Pov. Bystrici)
- zlepšenie dopravného napojenia priemyselných parkov a zón, centier osídlenia a centier hospodárskeho významu na nadradenú dopravnú infraštruktúru (napr. PP Dubnica, Myjava, Partizánske, Prievidza, Trenčín, Považská Bystrica, Nováky, Rakoľuby).

Príklady aktivít

- rozvoj miestnych/regionálnych plánov udržateľnej mobility ako predpokladu pre všetky nasledujúce navrhované intervencie do dopravného systému
- rekonštrukcia a modernizácia ciest II. a III. triedy (výnimočne ciest III. triedy)
- výstavba nových úsekov ciest II. triedy (výnimočne ciest III. triedy)
- vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti a vykonanie bezpečnostného auditu alebo inšpekcie

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility

Investičná priorita je zameraná na dve hlavné oblasti, a to na verejnú osobnú dopravu a nemotorovú dopravu (predovšetkým cyklistickú dopravu). Prispieva ku globálnemu cieľu RIÚS cez zlepšenie mestského prostredia, v rámci ktorého predstavuje podstatný príspevok ku kvalite života, prostredia a životného prostredia aj trvalo udržateľná, ľahko dostupná a cenovo výhodná sieť mestskej dopravy a cyklodopravy, ktorá nadväzuje na dopravné systémy v území. Táto investičná priorita preto nadväzuje a dopĺňa investičnú prioritu 1.1.

Investičná priorita je v súlade so všeobecným dopravným cieľom TSK – zosúladenie ponuky dopravných služieb s prepravnými potrebami obyvateľstva, v existujúcej a vytvárajúcej sa štruktúre verejných dopravných služieb na báze ich priestorovo-funkčnej integrácie, s cieľom zvyšovania kvality uspokojovania prepravných potrieb spoločnosti pri zohľadňovaní princípov trvalej udržateľnosti služieb verejnej osobnej dopravy (environmentálnych, sociálnych a ekonomických). Takto formulovaný cieľ je v súlade dopravnou politikou EÚ, kde sú dopravno-politické princípy orientované jednoznačne na podporu verejnej hromadnej prepravy osôb. Konečným produktom optimalizácie je stanovenie potrebného objemu dopravných výkonov na zabezpečenie dopravnej obslužnosti.

Synergia s inými OP: na cyklodopravu vytvorenú v rámci RIÚS môžu nadväzovať projekty cyklotrás na vidieku realizované cez Program rozvoja vidieka, prípadne cyklotrasy realizované cez program INTERREG.

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

Základným strategickým dokumentom pre oblasť verejnej osobnej dopravy na národnej úrovni je Stratégia rozvoja verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy do roku 2020. Víziou uvedenej stratégie je zvrátiť doterajší nepriaznivý vývoj v deľbe prepravnej práce, keď podiel verejnej osobnej dopravy na celkovej deľbe prepravnej práce kontinuálne klesá. S ohľadom na aktuálny stav v tejto oblasti je základnou víziou a cieľom Trenčianskeho kraja bezpečná, pohodlná a moderná, kvalitná, ekologická, efektívna, dostupná doprava, ktorá by bola konkurencieschopná automobilovej doprave. Špecifický cieľ je zameraný na organizáciu, prevádzku a infraštruktúru verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšenia počtu prepravených osôb v regióne a rieši oblasť prímestskej a mestskej dopravy v nadväznosti na ostatnú dopravnú infraštruktúru. V nadväznosti na základnú víziu je nevyhnutné, aby jednotlivé mestá kraja mali spracované plány udržateľnej mestskej mobility a ďalšie relevantné strategické dokumenty pre oblasť dopravy, prioritne tie mestá, v ktorých je zavedená MHD.

Očakávané výsledky

- efektívnejšie poskytovanie verejnej osobnej dopravy na základe spracovaných plánov udržateľnej mestskej mobility a plánov dopravnej obslužnosti regiónov, súčinnosť pri tvorbe/aktualizácii Plánu dopravnej obslužnosti a riešenie spoločných problémov vo verejnej osobnej doprave (ďalej VOD)
- zvýšenie počtu osôb prepravených integrovanou VOD prostredníctvom zatraktívnenia VOD (zabezpečením prístupnejšieho vozidlového parku so zodpovedajúcimi štandardmi pre imobilných cestujúcich, budovaním súvisiacej infraštruktúry, zjednotením cestovných dokladov a prepravných podmienok a zavádzaním doplnkových služieb pre cestujúcich, postupné zavádzanie wifi do autobusov, využívanie aplikácií)
- v rámci vytvoreného funkčného regiónu v oblasti verejnej osobnej dopravy spojením Trenčianskeho a Žilinského samosprávneho kraja podporenie rozvoja verejnej osobnej dopravy a vytvoriť podmienky pre tvorbu Integrovaného dopravného systému
- vytvorenie vonkajších podmienok na zvýšenie konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy pred individuálnou automobilovou dopravou – modernizáciou infraštruktúry (prestupné uzly,

zastávky, parkoviská, informačné systémy) v mestách a obciach s vysokým počtom cestujúcich a vytvorením podmienok pre preferenciu vozidiel MHD
- koordinácia dopravných výkonov vo verejnej osobnej doprave
- realizácia integrovaných projektov obsahujúcich viaceré typy aktivít prinášajúcich spolu synergický efekt, ako napr. rekonštrukcia prestupného uzla prímestskej, diaľkovej dopravy a MHD spolu s rekonštrukciou priľahlého parkoviska alebo rekonštrukcia spoločnej združenej zastávky s vybudovaním informačného systému o odchodoch autobusov
- zmena deľby prepravnej práce v prospech ekologicky priaznivejších módov dopravy
- zníženie znečistenia ovzdušia (PM, NO_X, O_3, CO_2)

Príklady aktivít

- spracovanie komplexných strategických dokumentov pre oblasť dopravy vrátane nemotorovej dopravy - spracovanie, resp. aktualizácia strategických dokumentov a územnoplánovacích podkladov (plány mobility, generely dopravy, plány dopravnej obsluhy)
- zabezpečenie moderných tarifných, informačných a dispečerských systémov, zlepšenie informovanosti cestujúcich a zlepšenie informačného a oznamovacieho systému prostredníctvom modernizácie existujúcich a zavádzanie nových integrovaných dopravných systémov (technická podpora softvérového zabezpečenia ako aj hardvérového vybavenia), podpory informovanosti verejnosti s cieľom zvyšovania atraktivity verejnej osobnej dopravy a zavádzania doplnkových služieb verejnej osobnej dopravy
- zlepšenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy tak, ako je uvedené v miestnych/regionálnych plánoch udržateľnej dopravy, ktoré budú vyvinuté - medzi inými sa jedná o obnovu a budovanie vyhradených jazdných pruhov pre verejnú osobnú dopravu, rekonštrukciu, modernizáciu a výstavbu prestupných uzlov, okrem uzlov so zásahom do železničnej infraštruktúry; rekonštrukciu, modernizáciu a výstavbu zastávok cestnej verejnej osobnej dopravy a integrovaných zastávok subsystémov verejnej osobnej dopravy; rekonštrukciu, modernizáciu a výstavbu obratísk cestnej verejnej osobnej dopravy; rekonštrukciu, modernizáciu a výstavbu záchytných parkovísk a inštaláciu systému chytrého parkovania v atraktívnych oblastiach miest; zavádzanie opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy
- zlepšenie kvality vozidlového parku autobusovej dopravy cez nákup autobusov mestskej hromadnej dopravy a/alebo prímestskej autobusovej dopravy vysoko environmentálnymi nízkopodlažnými autobusmi spolu s budovaním zodpovedajúcej zásobovacej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb

Hlavným cieľom v oblasti podpory nemotorovej dopravy je zvýšenie atraktivity cyklistickej dopravy prostredníctvom budovania siete bezpečných cyklotrás a nadväzujúcej infraštruktúry (parkovanie a úschovne bicyklov, potrebné hygienické zabezpečenie pre zamestnancov po príchode do práce, a pod.), realizáciou opatrení na upokojovanie dopravy, a pod. V prvom rade je potrebné vybudovať chýbajúcu cyklistickú infraštruktúru – t.j. cyklistické komunikácie v okresných mestách (v prípade okresu Ilava v Dubnici nad Váhom) a ich spádových oblastiach, aby mohli cyklistické komunikácie využiť obyvatelia spádových obcí pri dochádzke za prácou a službami. Prioritne bude riešená spádová oblasť miest na Považí a Ponitrí, kde spojením viacerých projektov miest a ich spádového územia vznikne synergický efekt.

Očakávané výsledky

- dostatočne vybudovaná a kompaktná sieť cyklotrás v mestách a mestských oblastiach a medzi sídlami vytvorí podmienky pre lepšiu mobilitu jeho obyvateľov,
- zmena deľby prepravnej práce v prospech environmentálne priaznivejších módov dopravy – hlavne cyklodopravy,
- zvýšenie podielu využívania cyklistickej dopravy odľahčí centrá miest od postupne narastajúcej miery automobilizácie a vytvorí pozitívny environmentálny efekt v podobe zníženia miery znečistenia ovzdušia, hluku a vibrácií.

Príklady aktivít

- rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu ako cyklistické komunikácie - obnova a rekonštrukcia už existujúcich cyklistických komunikácií, budovanie nových cyklistických komunikácií, cyklokoridorov na existujúcich miestnych komunikáciách a komunikáciách medzi sídlami; doplnková cyklistická infraštruktúra (chránené parkoviská pre bicykle, cyklostojany, nabíjacie stanice pre elektrobicykle, systémy automatickej požičovne bicyklov, hygienické zariadenia apod.); budovanie prvkov upokojovania dopravy (pešie zóny, shared space, vylúčenie dopravy z ulíc okrem mestskej hromadnej dopravy a cyklistov apod.); zvyšovanie bezpečnosti zraniteľných účastníkov cestnej premávky - odstraňovanie úzkych miest v pešej doprave, odstraňovanie bariér pri prestupovaní, a pod.
- propagácia a zvyšovanie atraktivity cyklistickej dopravy vo verejnosti prostredníctvom webových portálov, mobilných aplikácií a pod.

Projekty podpory cyklistickej infraštruktúry musia plne korešpondovať s príslušnými strategickými dokumentmi pre oblasť dopravy, spájať centrá osídlenia KURS s priemyselnými zónami a centrami hospodárskeho významu (uzly, ktoré generujú minimálne 300 pracovných miest) a v prípade projektov realizovaných na území sídel vytvárať prepojenia zlepšujúce dostupnosť k občianskej infraštruktúre s cieľom zvýšenia podielu cyklistickej dopravy na celkovej deľbe prepravnej práce.

Medzi prioritné cykloprojekty (projektové zámery) spájania miest a obcí s cieľom zlepšenia mobility občanov v spádových oblastiach Považia a Ponitria boli zaradené projektové zámery (úseky, na ktorých je navrhnutá cyklistická cestička sú v súlade štúdie „Trendy Travel“ podporovanej Európskou komisiou) na zlepšenie cyklistickej infraštruktúry spádových oblastí Nové Mesto nad Váhom, Dubnica nad Váhom, Púchov, Považská Bystrica, Prievidza a Partizánske.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Investičná priorita zahŕňa dve oblasti: sociálnu oblasť a zdravotníctvo. V sociálnej oblasti napĺňa globálny cieľ IROP skvalitnenie života obyvateľov prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym službám, prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné, podpory zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, podpory služieb starostlivosti pre deti do 3 rokov, čím sa vytvoria podmienky pre zosúlaďovanie pracovného a rodinného života a lepšieho začlenia žien na trh práce. V oblasti zdravotníctva je snaha realizovať intervencie v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti koordinovaným spôsobom s intervenciami v oblasti akútnej ústavnej zdravotnej starostlivosti so zámerom prispieť k integrácii služieb, zlepšeniu kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti a k zvýšeniu nákladovej efektívnosti prostredníctvom štrukturálnych zmien v spôsobe poskytovania služieb. Integrácia primárnej zdravotnej starostlivosti prispeje k zlepšeniu účinnosti a následne aj k prevádzkovej a ekonomickej udržateľnosti systému poskytovania zdravotnej starostlivosti.

<u>Synergia s OP Ľudské zdroje</u>: na investičné projekty podporené v rámci RIÚS, či už deinštitucionalizáciu veľkokapacitných zariadení sociálnych zariadení alebo podpora komunitných služieb by mali nadväzovať neinvestičné projekty na podporu zmien poskytovania sociálnej starostlivosti (napr. informačná kampaň, vzdelávanie sociálnych pracovníkov atď.). Projekty predkladané do OP ĽZ, ktoré nadväzujú na projekty podporované z IROP v sociálnej oblasti by mali byť uprednostnené. V oblasti podpory MRK bude zabezpečené, že subjekty podporené cez OP ĽZ nebudú môcť čerpať na rovnakú investíciu z IROP (napr. komunitné centrá a pod.).

Špecifický cieľ 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni

IROP bude investične podporovať vytváranie vhodných priestorových podmienok (vhodného fyzického prostredia) pre poskytovanie sociálnych služieb a zabezpečovanie výkonu SPOaSK v zariadeniach, ktoré sú v súlade so zásadami starostlivosti na komunitnej báze. Z analytickej časti je zrejmé, že v územnom obvode Trenčianskeho kraja sú poskytované hlavne celoročné formy sociálnych služieb. Pri týchto formách pobytu dochádza k pretrhaniu väzieb prijímateľov sociálnych služieb s okolím a rodinou, keďže zväčša neopúšťajú zariadenie. Zámerom deinštitucionalizácie je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov odkázaných na pomoc spoločnosti v prirodzenom sociálnom prostredí komunity. Docieli sa to prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme, ktoré im umožnia slobodný a nezávislý spôsob života s podporou komunity, odborníkov, členov rodiny a dobrovoľníkov.

Dôležité bude aj rozširovanie alternatívnych možností uspokojovania potrieb detí, ktoré boli odňaté zo starostlivosti rodičov. Proces deinštitucionalizácie uprednostňuje transformačný proces zariadení poskytujúcich opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre deti, mládež a mladých dospelých so zdravotným postihnutím a duševnou poruchou a zariadení pre deti v SPOaSK pred veľkokapacitnými inštitucionálnymi zariadeniami SPOaSK.

Očakávané výsledky

- transformácia a DI 2 existujúcich zariadení poskytujúcich sociálne služby s celoročným pobytom (DSS a špecializované zariadenie) na zariadenia poskytujúce služby na komunitnej báze
- transformácia zariadení s celoročným pobytom (detské domovy, resocializačné stredisko) zabezpečujúcich výkon opatrení SPOaSK na zariadenia na komunitnej báze, t.j. v prirodzených spoločenstvách organizačne a kultúrne čo najviac podobných bežnej rodine
- skvalitnenie a rozšírenie ponuky existujúcich a zabezpečenie nových služieb a opatrení SPOaSK, ktoré sa poskytujú na komunitnej báze, - posilnenie existujúcich komunitných služieb a vytvorenie nových tak, aby boli dostupné tie typy služieb, o ktoré je záujem a ktoré v okresoch kraja chýbajú
- budovanie siete zariadení starostlivosti o detí do 3 rokov aspoň 1 zariadenie v každom okrese tak, aby bolo pokryté celé územie kraja

Príklady aktivít

- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vhodných stavebných objektov pre vytvorenie priestorových podmienok na poskytovanie a zabezpečenie komunitnej starostlivosti v súlade s princípmi deinštitucionalizácie
- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia stavebných objektov existujúcich zariadení, ktoré už poskytujú a zabezpečujú služby na komunitnej báze
- zriaďovanie a výstavba nových stavebných objektov zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej aj „SPOaSK“) vrátane tých, ktoré poskytujú inovatívne formy komunitnej starostlivosti a opatrení na podporu zotrvania/návratu detí v prirodzenom rodinnom prostredí, resp. podporu náhradného rodinného prostredia
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku v záujme zosúladenia rodinného a pracovného života
- investovanie do materiálno-technického vybavenia zariadení vrátane motorových vozidiel pri zriaďovaní zázemia pre terénne služby a výkonu opatrení SPOaSK v prirodzenom rodinnom, náhradnom rodinnom prostredí a otvorenom prostredí
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov

Špecifický cieľ 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky pripravilo v rámci stratégie posilnenia primárnej zdravotnej starostlivosti niekoľko systémových opatrení, medzi ktoré okrem zvyšovania kompetencií lekárov prvého kontaktu a rezidentského programu patrí aj implementácia konceptu integrovaného modelu starostlivosti o zdravie prostredníctvom centier integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) so zameraním na väčšie vymedzenie úloh lekárov primárnej starostlivosti („gatekeepers“) a koncentráciu ošetrovateľských činností v integrovaných centrách. Integrovaný model starostlivosti o zdravie vyplýva z vládou SR schváleného Strategického rámca starostlivosti o zdravie pre roky 2013 – 2030 a je detailnejšie rozpracovaný v strategickom dokumente Implementačná stratégia – systém integrovaného poskytovania zdravotnej starostlivosti v nadväznosti na schválený strategický rámec. Jadro činnosti CIZS spočíva v práci všeobecných lekárov pre dospelých, všeobecných lekárov pre deti a dorast, gynekológov a zubných lekárov, ktorí poskytujú primárnu ambulantnú starostlivosť spolu so sestrami a ďalšími zdravotníckymi pracovníkmi. Primárna ambulantná starostlivosť by mala byť základom poskytovania zdravotnej starostlivosti s prepojením na špecializovanú a následnú zdravotnú starostlivosť. Súčasná ambulantná zdravotná starostlivosť je fragmentovaná, s rozdielnymi motiváciami a nedostatkom koordinácie, čo spôsobuje neefektívne využívanie zdrojov. Fragmentácia má negatívny vplyv na kvalitu, náklady a výsledky. Eliminácia tejto neefektivity je kľúčová pre zlepšenie parametrov kvality a zníženia nákladov. Dôkazy ukazujú, že toto je možné dosiahnuť vyššou vertikálnou aj horizontálnou integráciou poskytovania zdravotnej starostlivosti. Integrovaný model je organizovaná, koordinovaná a spolupracujúca sieť, ktorá spája rôznych poskytovateľov do poskytovania kontinuálnych zdravotných služieb. Nový model bude bližšie k pacientovi. Systém bude pružnejší a bude lepšie reagovať na meniacu sa povahu dopytu po zdravotnej starostlivosti, napríklad s potrebami starnúcej populácie ako aj pokrokmi v diagnostike a liečbe ochorení. To je nemožné efektívne dosiahnuť so súčasným nemocnične centralizovaným systémom zdravotnej starostlivosti.

Reformnou integráciou primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti sa zvýši počet lekárov primárneho kontaktu na jedno kontaktné miesto, zlepší sa manažment pacienta (zlepšením servisu poskytovaných služieb pre klientov na jednotnom kontaktnom mieste), posilní sa význam poskytovateľov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta (synergia s aktivitami tvorby a zavedenia nových a inovovaných klinických postupov a postupov pre výkon prevencie), znížia sa prevádzkové náklady (koncentrácia poskytovateľov na jednom mieste, administratíva, zdieľanie prístrojového vybavenia, atď.), zefektívni sa komunikácia a spolupráca lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti za možnej účasti konziliárnej starostlivosti poskytovateľov špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Správna organizácia primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti prináša významné šetrenie verejných zdrojov. Zároveň sa vytvoria podmienky pre zatraktívnenie a udržanie mladých lekárov v oblasti primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti (synergia s rezidentským programom).

Očakávané výsledky

- zvýšenie počtu lekárov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti na jedno kontaktné miesto
- posilnenie úlohy poskytovateľov primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti ako hlavných manažérov pacienta

Príklady aktivít

Budovanie infraštruktúry centier integrovanej zdravotnej starostlivosti:

- výstavba nových budov
- modernizácia a rekonštrukcia existujúcich budov
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vnútorných a vonkajších priestorov existujúcich stavebných objektov
- zabezpečenie materiálno – technického vybavenia
- dodávka zdravotníckej technicky, zariadenia a vybavenia
- budovanie a modernizácia IKT infraštruktúry vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a nákupu softvérového vybavenia

- budovanie bezbariérových prístupov
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry

Investičná priorita je zameraná na rozvoj vzdelávania na každom jeho stupni (predprimárne, primárne, stredné a celoživotné vzdelávanie). Hlavným cieľom je vytvoriť podmienky pre kvalitné vzdelávanie a zlepšenie prístupu ku vzdelávaniu, a tým zlepšiť kvalitu života obyvateľstva v Trenčianskom kraji. Cieľovou skupinou tematického cieľa sú deti, žiaci v procese vzdelávania a odbornej prípravy a osoby zúčastnené na celoživotnom vzdelávaní. Jedným z cieľov stratégie je aj zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania (t.j. práva každého dieťaťa na kvalitné vzdelanie s kladením dôrazu na búranie bariér v školstve, ktoré znemožňujú rovnocenný prístup ku vzdelávaniu a k automatickému právu dieťaťa navštevovať bežnú materskú, základnú a strednú školu, vzdelávanie všetkých detí/žiakov spolu). Prioritnou úlohou je zabezpečiť rovnaké príležitosti pre všetky deti a pre všetkých žiakov (zdravotne a sociálne znevýhodnených) pre získanie efektívnych vzdelávacích služieb, potrebných doplňujúcich pomôcok a podporných služieb v triedach veku primeraných s cieľom pripraviť deti a žiakov na produktívny život ako plnoprávnych členov spoločnosti.

Synergia s OP Ľudské zdroje: na investičné projekty podporené v rámci RIÚS by mali nadväzovať neinvestičné projekty ako napr. vzdelávanie učiteľov MŠ, ZŠ a SŠ (v nadväznosti na vybavenie učební novým zariadením). V rámci OP ĽZ budú podporené aj materské a základné školy s MRK tak, aby nedošlo k duplicite výdavkov s IROPom.

Špecifický cieľ 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl

Základnou víziou v tejto oblasti je zlepšenie kvality predprimárneho vzdelávania a vzdelávania v rannom detstve.

Špecifický cieľ je zameraný na sprístupnenie služieb infraštruktúry materských škôl s cieľom zvýšenia zaškolenosti detí materských škôl a zabezpečenie kvalitného predprimárneho vzdelania prispievajúceho k zvládnutiu povinnej školskej dochádzky. Poskytnutím dostatočných kapacít materských škôl sa vytvoria predpoklady pre zosúlaďovanie súkromného a pracovného života rodičov, zlepšenie príjmovej situácie mladých ľudí a zabezpečenia prístupu ku kvalitnejším verejným službám v oblasti predškolskej dochádzky a výchovy. Budovaním prvkov inkluzívneho vzdelávania v materských školách bude dochádzať k integrácii detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Očakávané výsledky

- rozšírené kapacity MŠ a vytvorené podmienky na zvýšenie hrubej zaškolenosti detí od 3 – 5 roku veku v sídlach, kde je vykazovaná najvyššia potreba rozšírenia,
- zvýšený počet MŠ s prvkami inkluzívneho vzdelávania na začlenenie detí v rámci inkluzívneho predprimárneho vzdelávania v materských školách,
- zlepšené podmienky na zosúladenie súkromného a pracovného života rodičov,
- zvýšenie dostupnosti predprimárneho vzdelávania pre všetky deti vo veku od 3 do 5 rokov v každom okrese kraja,
- rozširovanie predškolskej výchovy vo veku od 3 do 5 rokov.

Príklady aktivít

- výstavba nových objektov MŠ vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania
- rozširovanie kapacít existujúcich objektov materských škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov
- stavebno-technické úpravy existujúcich objektov a ich adaptácia pre potreby materskej školy s prvkami inkluzívneho vzdelávania (napr. nevyužité priestory ZŠ)

- stavebno-technické úpravy areálu materskej školy vrátane detských ihrísk, športových zariadení pre deti – uzavretých aj otvorených s možnosťou celoročnej prevádzky, záhrad vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania
- obstaranie materiálno-technického vybavenia materských škôl
- zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov materských škôl

2.2.2. Špecifický cieľ 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

Podpora základného vzdelávania je preto v rámci IROP zameraná na budovanie a rekonštrukciu odborných učební, laboratórií podporujúcich polytechnickú výchovu, technické a prírodovedné zamerania žiakov, jazykových učební pre rozvoj jazykových zručností, a učební IKT pre rozvoj informačno-komunikačných zručností žiakov základných škôl.

Očakávané výsledky

- zlepšenie výsledkov v národnom meraní Testovanie 9 vyučovací jazyk, hlavne v školách, ktoré skončili pod krajským priemerom
- zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, IKT učební a odborných učební zameraných na prírodné vedy
- zlepšenie technického vybavenia školských knižníc
- zabezpečenie vybavenia polytechnických učební, hlavne v tých ZŠ, kde takéto učebne vôbec nie sú
- zlepšenie technického stavu učební, v ktorých sa vykonáva vyučovací proces
- prepojenie teoretického a praktického vzdelávania na základných školách s potrebami trhu práce a tým zlepšenie umiestnenia mladých ľudí na trhu práce
- vytvorenie podmienok na celoživotné vzdelávania

Príklady aktivít

- obstaranie jazykových učební na výučbu slovenského jazyka a cudzích jazykov, vrátane slovenského jazyka pre osoby vyrastajúce v inom jazykovom prostredí
- obstaranie školských knižníc vrátane priestorov pre ďalší rozvoj kľúčových kompetencií žiakov
- obstaranie prírodovedných učební
- obstaranie polytechnických učební
- obstaranie IKT učební
- stavebno-technické úpravy pre potreby obstarania učební

Špecifický cieľ č. 2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní

Pre dosiahnutie špecifického cieľa je podpora IROP zameraná na podporu materiálno-technického vybavenia a zlepšenie priestorových podmienok stredných odborných škôl, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev a stredísk odbornej praxe so zreteľom na rozvoj siete centier odborného vzdelávania a prípravy a s cieľom zvýšenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, praktických zručností žiakov a zvýšenia kvality poskytovaného celoživotného vzdelávania pre potreby trhu práce. Realizované aktivity budú uplatňovať prvky inkluzívneho vzdelávania.

Stratégia RIÚS nadväzuje v oblasti stredného školstva na strategické ciele TSK v oblasti stredného školstva vypracované tak, aby sa naplnila vízia existencie systému, v ktorom sú stredné školy a prislúchajúce školské zariadenia schopné vychovávať budúcich kvalifikovaných odborníkov a znalú pracovnú silu pre potreby Trenčianskeho kraja. Zlepšením podmienok vzdelávania a lepším prepojením potrebnými zariadeniami na stredných odborných školách s požiadavkami zamestnávateľov by sa mohol zmierniť existujúci nepriaznivý stav – vysoká nezamestnanosť absolventov stredných odborných škôl a nezáujem žiakov študovať na SOŠ.

Očakávané výsledky

- posilnenie systému odborného vzdelávania a prípravy a zvýšenie jeho atraktívnosti v kontexte celoživotného vzdelávania vytvorením regionálne/miestne špecificky zameranej ponuky vzdelávania,
- zlepšenie podmienok pre uplatnenie absolventov odborného vzdelávania a prípravy pre potreby trhu práce,
- zlepšenie materiálno-technického vybavenia stredných odborných škôl, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev, stredísk odbornej praxe, ktoré sú v súlade s výsledkami analýzy potrieb študijných a učebných odborov v Trenčianskom kraji
- zlepšenie materiálno-technického vybavenia existujúcich centier odborného vzdelávania a prípravy a podpora vzniku nových COVaP,
- vytvorenie technických podmienok pre inkluzíve vzdelávanie a tým rozšírenie ponuky vzdelávania pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva,
- vytvorenie podmienok na zvýšenie počtu žiakov zúčastňujúcich sa praktického vyučovania priamo u zamestnávateľa a spoločných modelov ďalšieho vzdelávania,
- vytvorenie podmienok pre poskytovanie celoživotného vzdelávania prostredníctvom prepojenia siete centier odborného vzdelávania a prípravy so zamestnávateľmi a terciárnym sektorom.

Príklady aktivít

- obstaranie a modernizácia materiálno-technického vybavenia odborných pracovísk pre praktické vyučovanie, odborný výcvik, odbornú prax, celoživotné vzdelávanie, jazykových učební, odborných dielní, odborných učební, knižníc, prednáškových a vyučovacích miestností na stredných odborných školách, centrách odborného vzdelávania a prípravy, strediskách odbornej praxe, strediskách praktického vyučovania a školských hospodárstvach a s tým súvisiace stavebné úpravy
- obstaranie a modernizácia materiálno-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov a areálov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania a školského hospodárstva, súvisiacich okrem iného aj so zabezpečením prvkov inkluzívneho vzdelávania a vybavenosťou pre širšiu komunitu centier odborného vzdelávania a prípravy
- vytvorenie podnikateľského inkubátora22 - prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami alebo rekonštrukciou vnútorných priestorov centier odborného vzdelávania a prípravy a nákup materiálno-technického vybavenia do podnikateľského inkubátora vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a IKT
- zvýšenie energetickej hospodárnosti budov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev vrátane internátov

STRATEGICKÁ PRIORITA 3: Mobilizácia kreatívneho priemyslu v Trenčianskom kraji

Stratégia v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu je rozpracovaná v časti venovanej funkčnému územiu mesta Trenčín, nakoľko investície v tejto oblasti môžu byť realizované výhradne na tomto území.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v Trenčianskom kraji s dôrazom na životné prostredie

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.1: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania

Táto investičná priorita IROP nie je súčasťou RIÚS.

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Kľúčovou prioritou IROP v oblasti vodného hospodárstva je ochrana kvality vody a existujúcich vodných zdrojov v celom spektre tohto odvetvia. Od vytvárania podmienok pre tvorbu a čerpanie kvalitnej podzemnej vody, cez prevenciu kontaktu so splaškovými vodami budovaním stokovej siete až po distribúciu s čo najnižšími prevádzkovými stratami. Táto investičná priorita priamo prispieva ku globálnemu cieľu RIÚS TK zlepšenie kvality života cez zlepšenie dodávok pitnej vody a zabezpečenie odvádzania a čistenia odpadových vôd.

Napĺňanie strategickej časti tohto dokumentu úzko súvisí s Národným programom Slovenskej republiky pre vykonávanie Smernice rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení Smernice komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES. Strategický dokument okrem iného stanovuje zoznam aglomerácií, ktoré sú smerodajné nielen pre oblasť odpadových vôd ale odvíjajú sa od nej aj investície do budovanie nových vodovodných sietí.

Prepojenie s inými OP:

OP Kvalita životného prostredia: podpora je poskytovaná na budovanie kanalizácií a ČOV v aglomeráciách nad 2000 EO (špecifický cieľ 1.2.1.), na budovanie vodovodov v prípade súbežnej výstavby verejnej kanalizácie podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice 91/271/EHS (ŠC 1.2.2) a intenzifikácia a modernizácia existujúcich úpravní povrchových vôd (ŠC 1.2.2). Okrem toho je možné čerpať z OP KŽP prostriedky na odpadové hospodárstvo, energetickú efektivitu či zmenu klímy, čo prispeje ku zlepšeniu stavu ŽP v danom území.

Program rozvoja vidieka: podpora je poskytovaná na výstavbu, rekonštrukciu, modernizáciu a dostavbu kanalizácie, vodovodu alebo ČOV v obciach s počtom obyvateľov do 1000 obyv. a zároveň nie sú súčasťou aglomerácií oprávnených v rámci OPKŽP.

Špecifický cieľ č. 4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie

Špecifický cieľ je zameraný na podporu aktivít, ktoré vedú k zníženiu znečistenia podzemných a povrchových vôd v dôsledku nedostatočného odvádzania a čistenia odpadových vôd a k zvýšeniu počtu obyvateľov zásobovaných kvalitnou pitnou vodou z verejných vodovodov. Na existujúcich kanalizačných systémoch evidujeme nedostatky, ku ktorým možno zahrnúť napr. časté zaústenie väčších profilov stôk do menších, ako následok dodatočného budovania privádzačov do ČOV, predimenzované profily zberačov, v ktorých sedimentuje znečistenie, vybudované v dôsledku veľkorysých prognóz rozvoja miest a iné.

Očakávané výsledky

- zabezpečenie bezproblémových dodávok pitnej vody pre obyvateľstvo prostredníctvom rekonštrukcie prívodov vody, vodovodných sietí, objektov a zariadení verejných vodovodov vybraných na základe ich technického stavu podľa vyhlášky č. 262/2010 Z.z.
- zlepšenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou vybudovaním verejných vodovodov v obciach podľa Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií
- zamedzenie negatívneho vplyvu znečistených odpadových vôd na životné prostredie a zdravie výstavbou verejnej kanalizácie a ČOV v obciach nezaradených do aglomerácií v rámci Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS.
- zvýšený podiel obyvateľstva napojeného na verejnú kanalizáciu
- zlepšenie podmienok a prístupu k pitnej vode pre obyvateľstvo v regiónoch s deficitom pitnej vody, v ktorých voda na zásobovanie nespĺňa požiadavky na pitnú vodu, v zmysle integrovaného

manažmentu vodných zdrojov podľa Vodného plánu Slovenska, tak aby nedošlo k zhoršeniu dobrého stavu iných vodných zdrojov
- zvýšenie kvality dodávanej pitnej vody a zlepšenie ochrany existujúcich zdrojov pitnej vody

Príklady aktivít

- rekonštrukcia prívodov vody, vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v obciach okrem prípadov intenzifikácie a modernizácie úpravní povrchových vôd pre veľkokapacitné zdroje, ktoré sú predmetom podpory v rámci OP KŽP
- rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v obciach
- budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách nad 2 000 EO podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS
- budovanie verejných kanalizácií a budovanie a rekonštrukcia čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, a to v obciach od 1 000 do 2 000 obyvateľov s výnimkou obcí začlenených do aglomerácií do 2 000 EO s vybudovanou stokovou sieťou min. na 80 % celej predmetnej aglomerácie alebo do aglomerácií do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový
- rekonštrukcia existujúcich vodárenských zdrojov podzemných vôd pri súčasnom zabezpečení splnenia požiadaviek na ich kvalitatívnu a kvantitatívnu ochranu
- intenzifikácia (v limitovaných prípadoch vedúca k rozšíreniu kapacity) existujúcich vodárenských zdrojov so zohľadnením kvantitatívneho stavu daného vodného útvaru pri súčasnom zabezpečení splnenia požiadaviek na jeho kvalitatívnu a kvantitatívnu ochranu
- budovanie nových vodárenských zdrojov podzemných vôd a to v limitovaných prípadoch, keď nie je technicky a/alebo ekonomicky efektívne zásobovať obyvateľov obce pitnou vodou z existujúcich vodárenských sústav v ich bilančnom dosahu

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenie a dekontaminácia opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Prepojenie s inými OP:

OP Kvalita životného prostredia: podpora je poskytovaná na zníženie znečisťovania ovzdušia (ŠC 1.4.1) a sanáciu environmentálnych záťaží (ŠC 1.4.2).

Program rozvoja vidieka: podpora je poskytovaná obciam do 1000 obyv. na opatrenia využívania OZE, zlepšovanie miestnych základných služieb vrátane vzhľadu obcí.

Špecifický cieľ 4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry (ďalej len „ZI“) ako aj zavádzanie systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku predstavuje významný aspekt najmä pre mestské oblasti, v ktorých sa sústreďuje podstatná časť hospodárskych činností. Na zlepšenie mestského prostredia je zelená infraštruktúra úspešne vyskúšaný nástroj na zabezpečenie ekologických, ekonomických a spoločenských prínosov prostredníctvom prirodzených riešení. Špecifický cieľ zahŕňa viacero opatrení a aktivít, z ktorých územia RIÚS sa týka len regenerácia vnútroblokov sídlisk a všetky ostatné environmentálne aktivity sa týkajú územia UMR (viď strategickú časť UMR).

Očakávané výsledky

- zavádzanie postupov udržateľného hospodárenia so zrážkovými vodami formou znižovania podielu nepriepustných povrchov – na verejných priestranstvách v meste ako aj na parkoviskách

v maximálne možnej miere ponechávať priepustné povrchy (zatrávňovacie dlaždice, dlažby v pieskovom lôžku a pod.)

- pri správe a údržbe zelene využívať záhradnícke technológie, vyvinuté za účelom úspory vody a prehodnotiť intenzitné triedy údržby zelene s cieľom prírode blízkemu manažmentu zelene
- prispôsobiť výber kostrových drevín pre výsadbu v sídlach na predpokladané zvýšenie teploty a posun výškového vegetačného stupňa, zvýšiť diverzifikáciu druhovej a vekovej štruktúry drevín, vo väčšej miere vysádzať aj krátkoveké druhy stromov, a to v poraste aj ako cieľových drevín
- v bezprostrednej blízkosti obytných zón v intravilánoch miest a obcí prispôsobiť manažment údržby a druhové zloženie verejnej zelene zdravotno-hygienickým štandardom kvality ovzdušia s ohľadom na obsah alergénov

Príklady aktivít

- regenerácia vnútroblokov sídlisk s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene

B STRATEGICKÁ ČASŤ PRE MESTSKÚ FUNKČNÚ OBLASŤ TRENČÍN

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciálnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálneho dopravného systému

Špecifický cieľ 1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému

V nadväznosti na potreby Trenčianskeho kraja v rozvoji cestnej infraštruktúry je prioritou riešenie rekonštrukcie a modernizácie úsekov ciest II. triedy a v odôvodnených prípadoch ciest III. triedy resp. mostných objektov v zlom stavebno-technickom stave s cieľom zabezpečenia obsluhy centier osídlenia, priemyselných zón a dopravných napojení centier hospodárskeho významu. Dôraz bude kladený aj na oblasť zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, odstraňovanie kolíznych bodov, modernizáciu úsekov ciest II. a III. triedy zabezpečujúcich dopravné napojenia terminálov osobnej dopravy prípadne budovanie prvkov upokojovania dopravy v sídlach. Očakávané výsledky a aktivity sú analogické ako v prípade kraja.

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility

Investičná priorita č. 1.2 sa v rámci stratégie UMR sa primárne zameriava na rozvoj nemotorovej dopravy s dôrazom na cyklistickú dopravu, túto je však potrebné rozvíjať v širšom kontexte verejnej dopravy. Z tohto je potrebné sa zamerať aj na koncepčné rozvojové dokumenty zamerané na verejnú osobnú dopravu (plán dopravnej obsluhy, plán udržateľnej mobility a pod.). Vo výsledku je cieľom dosiahnuť efektívny, ekologický, pre užívateľa prívetivý systém dopravy vo FMÚ nadväzujúci na nadradené dopravné systémy v území. Táto investičná priorita nadväzuje na investičnú prioritu 1.1 definovanú na úrovni RIÚS.

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy

Špecifický cieľ je zameraný na vypracovanie koncepčných dokumentov v nadväznosti na dopravné koncepcie na vyšších úrovniach (TSK, MDVaR) a tým vytvorenie podmienok je vytvorenie uceleného dopravného systému vedúceho ku nárastu iných druhov dopravy (cyklistická, hromadná) na úkor individuálnej automobilovej dopravy. Rovnako sa zameriava na dobudovanie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšenia počtu prepravených osôb hromadnou dopravou.

Očakávané výsledky

- efektívnejšie fungovanie verejnej osobnej dopravy na základe spracovaných plánov udržateľnej mestskej mobility, plánov dopravnej obslužnosti a generelov dopravy
- zvýšenie počtu osôb prepravených VOD prostredníctvom skvalitňovania infraštruktúry VOD a jej integráciu s inými druhmi dopravy
- zmena deľby prepravnej práce v prospech ekologicky priaznivejších módov dopravy
- zníženie znečistenia ovzdušia (PM, NOX, O_3, CO_2)

Príklady aktivít

Základnou podmienkou na financovanie aktivít pre účely rozvoja regionálnej a mestskej VOD je vypracovanie plánov udržateľnej mestskej mobility.

A) spracovanie komplexných strategických dokumentov pre oblasť dopravy vrátane nemotorovej dopravy:

- spracovanie, resp. aktualizácia strategických dokumentov a územnoplánovacích podkladov (plány mobility, generely dopravy, plány dopravnej obsluhy)

B) zabezpečenie moderných tarifných, informačných a dispečerských systémov, zlepšenie informovanosti cestujúcich a zlepšenie informačného a oznamovacieho systému:

- modernizácia existujúcich a zavádzanie nových integrovaných dopravných systémov - technická podpora softvérového zabezpečenia ako aj hardvérového vybavenia
- podpora informovanosti verejnosti s cieľom zvyšovania atraktivity verenej osobnej dopravy
- zavádzanie doplnkových služieb verejnej osobnej dopravy

C) zlepšenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy tak, ako je uvedené v miestnych/regionálnych plánoch udržateľnej dopravy, ktoré budú vyvinuté - medzi inými:

- obnova a budovanie vyhradených jazdných pruhov pre verejnú osobnú dopravu
- rekonštrukcia, modernizácia a výstavba prestupných uzlov, okrem uzlov so zásahom do železničnej infraštruktúry
- rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok cestnej verejnej osobnej dopravy a integrovaných zastávok subsystémov verejnej osobnej dopravy
- rekonštrukcia, modernizácia a výstavba obratísk cestnej verejnej osobnej dopravy
- rekonštrukcia, modernizácia a výstavba záchytných parkovísk Park & Ride (P+R), Kiss & Ride (K+R), Bike & Ride (B+R) a inštalácia systému chytrého parkovania v atraktívnych oblastiach miest
- zavádzanie opatrení preferencie verejnej osobnej dopravy

D) zlepšenie kvality vozidlového parku autobusovej dopravy:

- nákup autobusov mestskej hromadnej dopravy a/alebo prímestskej autobusovej dopravy vysoko environmentálnymi nízkopodlažnými autobusmi spolu s budovaním zodpovedajúcej zásobovacej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb

Investičná priorita je z pohľadu IÚS-UMR zameraná najmä na nemotorovú, predovšetkým cyklistickú dopravu. Okrem globálneho cieľa IÚS-UMR prispieva zároveň ku globálnemu cieľu RIÚS, a to cez zlepšenie mestského prostredia v krajskom meste Trenčín, v rámci ktorého predstavuje podstatný príspevok ku kvalite života aj trvalo udržateľná, ľahko dostupná a cenovo výhodná sieť cyklodopravy nadväzujúca na dopravné systémy v území. Táto investičná priorita IÚS-UMR preto nadväzuje a dopĺňa investičné priority RIÚS č. 1.1. a č. 1.2. a jej aktivity zohľadňujú potreby na zvýšenie kvality života a mobility v celom funkčnom území mesta Trenčín. Prepojenou infraštruktúrou cyklistickej dopravy sa

zvýšia synergické efekty v MFO Trenčín, a to nielen v oblasti mobility pracovnej sily, kde až 62% ekonomicky aktívnych obyvateľov obcí MFO dochádza za prácou do Trenčína, ale aj v oblasti potenciálov rozvoja cestovného ruchu a prímestského turizmu.

Očakávané výsledky

- kompaktná sieť cyklotrás vytvorí podmienky pre lepšiu mobilitu jeho obyvateľov
- zmena deľby prepravnej práce v prospech environmentálne priaznivejších módov dopravy – hlavne cyklodopravy
- zvýšenie podielu využívania cyklistickej dopravy odľahčí centrá mesta od postupne narastajúcej miery automobilizácie a vytvorí pozitívny environmentálny efekt v podobe zníženia miery znečistenia ovzdušia, hluku a vibrácií

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné

Investičná priorita zahŕňa dve oblasti: sociálnu oblasť a zdravotníctvo. V sociálnej oblasti napĺňa globálny cieľ IROP skvalitnenie života obyvateľov prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym službám, prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné, podpory zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, podpory služieb starostlivosti pre deti do 3 rokov, čím sa vytvoria podmienky pre zosúlaďovanie pracovného a rodinného života a lepšieho začlenia žien na trh práce.
V oblasti zdravotníctva pôlde o podporu vytvorenia centier integrovanej zdravotnej starostlivosti.

Špecifický cieľ 2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni

Špecifický cieľ sa zameriava na podporu takých opatrení a aktivít, ktoré vo svojom výsledku v čo najvyššej miere povedú k transformácií poskytovania sociálnych služieb na komunitnú bázu. Toto umožní zachovať existujúce väzby osoby vyžadujúcej sociálnu službu so svojim okolím, čo má pozitívny vplyv. Umiestnením osoby do celoročného pobytového zariadenia sa tieto väzby obvykle nenávratne prerušia. Špecifický cieľ v rámci stratégie IÚS-UMR je zameraný primárne na podporu služieb komunitného charakteru, ďalej na podporu deinštitucionalizácie detských domovov.

Očakávané výsledky

- skvalitnenie a rozšírenie ponuky existujúcich a zabezpečenie nových služieb, ktoré sa poskytujú na komunitnej báze, - posilnenie existujúcich komunitných služieb a vytvorenie nových tak, aby boli dostupné tie typy služieb, o ktoré je záujem a ktoré v území chýbajú.

Príklady aktivít

- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vhodných stavebných objektov pre vytvorenie priestorových podmienok na poskytovanie a zabezpečenie komunitnej starostlivosti v súlade s princípmi deinštitucionalizácie
- rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia stavebných objektov existujúcich zariadení, ktoré už poskytujú a zabezpečujú služby na komunitnej báze
- zriaďovanie a výstavba nových stavebných objektov zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej aj „SPOaSK“) vrátane tých, ktoré poskytujú inovatívne formy komunitnej starostlivosti a opatrení na podporu zotrvania/návratu detí v prirodzenom rodinnom prostredí, resp. podporu náhradného rodinného prostredia

- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku v záujme zosúladenia rodinného a pracovného života
- investovanie do materiálno-technického vybavenia zariadení vrátane motorových vozidiel pri zriaďovaní zázemia pre terénne služby a výkonu opatrení SPOaSK v prirodzenom rodinnom, náhradnom rodinnom prostredí a otvorenom prostredí
- opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov

Špecifický cieľ 2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti

Platí všetko čo je uvedené v časti stratégie pre Trenčiansky kraj.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry

Investičná priorita je zameraná na rozvoj vzdelávania na predprimárnom a primárnom stupni. Cieli na zlepšenie podmienok vzdelávania v školských a predškolských zariadenia na území UMR, rozšírenia kapacít zariadení podľa aktuálnej, ako i očakávanej potreby, zlepšenia materiálno-technického vybavenia, ako i stavebno-technického stavu objektov, kde vzdelávanie prebieha. Jedným zo základných princípov rešpektovaných v tejto investičnej priorite je zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania.

Špecifický cieľ 2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl

Zlepšenie dostupnosti a zvýšenie kvality predškolského vzdelávania je hlavným cieľom špecifického cieľu 2.2.1. Sledovanou veličinou je hrubá zaškolenosť detí MŠ na území FMÚ. Zlepšenie tohto ukazovateľa je možné dosiahnuť lepšou dostupnosť infraštruktúry predškolského vzdelávania, primárne prostredníctvom vytvárania podmienok pre zvyšovanie kapacity zariadení MŠ. Poskytnutím dostatočných kapacít materských škôl sa vytvoria predpoklady pre zosúlaďovanie súkromného a pracovného života rodičov, zlepšenie príjmovej situácie mladých ľudí a zabezpečenia prístupu ku kvalitnejším verejným službám v oblasti predškolskej dochádzky a výchovy. Budovaním prvkov inkluzívneho vzdelávania v materských školách bude dochádzať k integrácii detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Nárastom skupiny detí 3 až 5 ročných rastie každoročne počet nevybavených žiadostí o umiestnenie do MŠ, čo spôsobuje zníženie miery zaškolenosti v ďalších rokoch.

Očakávané výsledky

- rozšírené kapacity MŠ a vytvorené podmienky na zvýšenie hrubej zaškolenosti detí od 3 – 5 roku veku v meste a jeho okolí , kde je vykazovaná najvyššia potreba rozšírenia,
- zvýšený počet MŠ s prvkami inkluzívneho vzdelávania na začlenenie detí v rámci inkluzívneho predprimárneho vzdelávania v materských školách,
- zlepšené podmienky na zosúladenie súkromného a pracovného života rodičov,
- rozširovanie predškolskej výchovy vo veku od 3 do 5 rokov.

Príklady aktivít

- výstavba nových objektov MŠ vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania
- rozširovanie kapacít existujúcich objektov materských škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov
- stavebno-technické úpravy existujúcich objektov a ich adaptácia pre potreby materskej školy s prvkami inkluzívneho vzdelávania (napr. nevyužité priestory ZŠ)
- stavebno-technické úpravy areálu materskej školy vrátane detských ihrísk, športových zariadení pre deti – uzavretých aj otvorených s možnosťou celoročnej prevádzky, záhrad vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania
- obstaranie materiálno-technického vybavenia materských škôl
- zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov materských škôl

Špecifický cieľ 2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl

Intervencie špecifického cieľa sa zameriavajú na budovanie a rekonštrukciu odborných učební, laboratórií podporujúcich polytechnickú výchovu, technické a prírodovedné zamerania žiakov, jazykových učební pre rozvoj jazykových zručností, a učební IKT pre rozvoj informačno-komunikačných zručností žiakov základných škôl.

Očakávané výsledky

- zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, IKT učební a odborných učební zameraných na prírodné vedy
- zabezpečenie vybavenia polytechnických učební, hlavne v tých ZŠ, kde takéto učebne vôbec nie sú
- zlepšenie technického stavu učební, v ktorých sa vykonáva vyučovací proces
- prepojenie teoretického a praktického vzdelávania na základných školách s potrebami trhu práce a tým zlepšenie umiestnenia mladých ľudí na trhu práce

Príklady aktivít

- obstaranie prírodovedných učební
- obstaranie polytechnických učební
- obstaranie IKT učební
- stavebno-technické úpravy pre potreby obstarania učební

Špecifický cieľ 2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní

Pre dosiahnutie špecifického cieľa je podpora IROP zameraná na podporu materiálno-technického vybavenia a zlepšenie priestorových podmienok stredných odborných škôl, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev a stredísk odbornej praxe so zreteľom na rozvoj siete centier odborného vzdelávania a prípravy a s cieľom zvýšenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, praktických zručností žiakov a zvýšenia kvality poskytovaného celoživotného vzdelávania pre potreby trhu práce. Realizované aktivity budú uplatňovať prvky inkluzívneho vzdelávania.

Očakávané výsledky

- posilnenie systému odborného vzdelávania a prípravy a zvýšenie jeho atraktívnosti v kontexte celoživotného vzdelávania vytvorením regionálne/miestne špecificky zameranej ponuky vzdelávania,
- zlepšenie podmienok pre uplatnenie absolventov odborného vzdelávania a prípravy pre potreby trhu práce,
- zlepšenie materiálno-technického vybavenia stredných odborných škôl, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev, stredísk odbornej praxe, ktoré sú v súlade s výsledkami analýzy potrieb študijných a učebných odborov v Trenčianskom kraji
- zlepšenie materiálno-technického vybavenia existujúcich centier odborného vzdelávania a prípravy a podpora vzniku nových COVaP,
- vytvorenie technických podmienok pre inkluzíve vzdelávanie, a tým rozšírenie ponuky vzdelávania pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva,
- vytvorenie podmienok na zvýšenie počtu žiakov zúčastňujúcich sa praktického vyučovania priamo u zamestnávateľa a spoločných modelov ďalšieho vzdelávania,
- vytvorenie podmienok pre poskytovanie celoživotného vzdelávania prostredníctvom prepojenia siete centier odborného vzdelávania a prípravy so zamestnávateľmi a terciárnym sektorom.

Príklady aktivít

- obstaranie a modernizácia materiálno-technického vybavenia odborných pracovísk pre praktické vyučovanie, odborný výcvik, odbornú prax, celoživotné vzdelávanie, jazykových učební, odborných dielní, odborných učební, knižníc, prednáškových a vyučovacích miestností na stredných odborných školách, centrách odborného vzdelávania a prípravy, strediskách odbornej

praxe, strediskách praktického vyučovania a školských hospodárstvach a s tým súvisiace stavebné úpravy
- obstaranie a modernizácia materiálno-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania
- prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov a areálov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania a školského hospodárstva, súvisiacich okrem iného aj so zabezpečením prvkov inkluzívneho vzdelávania a vybavenosťou pre širšiu komunitu centier odborného vzdelávania a prípravy
- vytvorenie podnikateľského inkubátora - prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami alebo rekonštrukciou vnútorných priestorov centier odborného vzdelávania a prípravy a nákup materiálno-technického vybavenia do podnikateľského inkubátora vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a IKT
- zvýšenie energetickej hospodárnosti budov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev vrátane internátov

STRATEGICKÁ PRIORITA 3: Mobilizácia kreatívneho priemyslu v MFO Trenčín

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1 Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov

Regionálna integrovaná územná stratégia, pre oblasť podpory KKP, navrhovaná na obdobie 2014- 2020 má ambíciu vytvoriť priaznivý kreatívny ekosystém, podmienky pre rozvoj kreatívnej ekonomiky, tvorbu pracovných miest a zvyšovanie kvality života v regióne. V tomto sa odporúča stratégia, ktorá odpovedá na potreby kľúčových aktérov lokálneho ekosystému:

Kreatívni podnikatelia
- Vytvoriť programy pre podporu kreatívneho podnikania
- Zlepšiť prístup k modernej infraštruktúre
- Podporiť inovácie biznis modelu a produktové inovácie

Existujúce inštitúcie
- Pomôcť pri dosahovaní cieľov, realizácii aktivít a zvyšovaní efektivity
- Zvyšovanie kvality pomocou poradenstva, sieťovania a marketingu
- Poskytnúť potrebnú infraštruktúru

Široká verejnosť
- Zvyšovať povedomie o kreatívnej ekonomike a jej aktéroch
- Pritiahnuť, udržať a rozvíjať talent v regióne
- Zvýšiť atraktivitu regiónu a podporiť lokálpatriotizmus

Špecifický cieľ 3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií

Výsledkom tohto špecifického cieľa bude vytvorenie priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií ako stimulovanie podpory zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom sektore. Takéto priaznivé prostredie bude založené na rozvojovom potenciáli kultúrneho a kreatívneho priemyslu v Trenčianskom samosprávnom regióne.

Príklady aktivít

- Rozvoj kreatívneho talentu, jeho podnikateľského ducha a profesionalizácia jeho tvorby (prostredníctvom zakladania kreatívnych centier)
- Podpora dopytu po kreatívnej tvorbe tzv. nových talentov (emerging talents)

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec týchto požiadaviek

Táto investičná priorita je zameraná na ochranu vodných zdrojov pred kontamináciou znečisťujúcimi látkami. Prioritou je prevencia kontaktu vodných zdrojov so splaškami a vytváranie podmienok pre bezpečnú a efektívnu distribúciu kvalitnej pitnej vody do celého územia UMR. Napĺňanie tejto priority je v kontexte s Národným programom Slovenskej republiky pre vykonávanie Smernice rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení Smernice komisie 98/15/ES a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES.

Špecifický cieľ 4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie

Špecifický cieľ je zameraný na podporu aktivít, ktoré vedú k zníženiu znečistenia podzemných a povrchových vôd v dôsledku nedostatočného odvádzania a čistenia odpadových vôd a k zvýšeniu počtu obyvateľov zásobovaných kvalitnou pitnou vodou z verejných vodovodov. Vychádzajúc z analýzy súčasného stavu v území UMR, ide najmä o dobudovanie splaškovej kanalizácie v niektorých izolovaných častiach územia, rekonštrukciu splaškovej kanalizácie na úsekoch s častými poruchami, rekonštrukciu poruchových úsekov verejnej vodovodnej siete, prepojenie nových a pôvodných splaškových potrubí v území a dobudovanie vodovodnej siete pre zabezpečenie jej bezproblémovej funkcie.

Očakávané výsledky

- zabezpečenie bezproblémových dodávok pitnej vody pre obyvateľstvo prostredníctvom rekonštrukcie prívodov vody, vodovodných sietí, objektov a zariadení verejných vodovodov vybraných na základe ich technického stavu podľa vyhlášky č. 262/2010 Z.z.
- zamedzenie negatívneho vplyvu znečistených odpadových vôd na životné prostredie a zdravie výstavbou verejnej kanalizácie a ČOV v obciach nezaradených do aglomerácií v rámci Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS.
- zvýšený podiel obyvateľstva napojeného na verejnú kanalizáciu
- zvýšenie kvality dodávanej pitnej vody a zlepšenie ochrany existujúcich zdrojov pitnej vody

Príklady aktivít

- rekonštrukcia prívodov vody, vodovodných sietí, objektov a zariadení verejného vodovodu v obciach okrem prípadov intenzifikácie a modernizácie úpravní povrchových vôd pre veľkokapacitné zdroje, ktoré sú predmetom podpory v rámci OP KŽP
- rekonštrukcia stokovej siete, objektov a zariadení verejnej kanalizácie v pôsobnosti MFO Trenčín

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.3: Prijímanie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenie a dekontaminácia opustených priemyselných lokalít (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženia znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Špecifický cieľ 4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku

Územie UMR prechádza významnými zmenami v kontexte aktuálne realizovaných investičných projektov, ktoré výrazne menia podobu mesta pre nasledujúce generácie. Jednou z najvýznamnejších investícií je rekonštrukcia železničnej trate č. 120 (Bratislava – Žilina), ktorá najmä v traťovom úseku Zlatovce – Trenčianska Teplá mení tvár okolitého územia. Stavba významným spôsobom ovplyvňuje najmä územie nábrežia po oboch stranách rieky Váh. Zmena trasovania železničnej trate si vyžiadala výstavbu nového železničného mosta a tiež prekládku nadväzujúcej železničnej trate č. 143 (Trenčín – Chynorany), čím dochádza na území mesta Trenčín k zrušeniu pôvodnej funkcie existujúceho železničného mosta a súvisiacich území záplavových zón po oboch stranách rieky a uvoľnenie celého priestoru pre nové funkcie a využitie.

Očakávané výsledky

- zlepšenie kvality ovzdušia, posilnenie ekologickej stability a zlepšenie sídelného prostredia prostredníctvom vybudovania prvkov zelenej infraštruktúry v mestách a zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku
- zníženie zraniteľnosti krajiny klimatickými rizikami prostredníctvom adaptačných opatrení
- budovanie adaptačnej kapacity – tvorba informačných podporných sociálnych štruktúr a podpornej správy
- zlepšenie kvality života obyvateľov sídlisk prostredníctvom regenerácie vnútroblokov

Príklady aktivít

- opatrenia pre zníženie hluku v urbanizovanom prostredí: akčné protihlukové plány nad rámec legislatívy EÚ, podrobné hlukové mapy pre zaťažené obytné územia, protihlukové steny a bariéry, protihluková výsadba, protihlukové izolácie na zdroji hluku, resp. vibrácií
- opatrenia pre zníženie znečistenia ovzdušia: príprava koncepčných dokumentov za účelom návrhu realizácie systémových opatrení na znižovanie znečistenia ovzdušia (napr. dokumentácia pre vymedzenie nízkoemisných zón v mestách a pod.)
- mestské prvky napr. prvky drobnej infraštruktúry urbánneho dizajnu, zelené parky, zelené steny a zelené strechy, ktoré biodiverzite poskytujú prostredie a ekosystémom umožňujú fungovanie a poskytovanie služieb prepojením mestských, prímestských a vidieckych oblastí
- aktivity v oblasti dopravnej infraštruktúry: zelené koridory pozdĺž cyklotrás, tzv. greenways (aleje, živé ploty, remízky) v súvislosti s podporou biodiverzity, ktoré nielen spájajú mesto s jeho zázemím, ale aj umožňujú pohodlnú a príjemnú prepravu v rámci sídla, zelené steny na protihlukových stenách, vegetačné stredové pásy
- zazelenanie miest (výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej obytnú zástavbu od priemyselných stavieb, komerčných areálov alebo frekventovaných dopravných koridorov);
- multifunkčné zóny, kde sa preferuje využívanie krajiny, ktoré pomáha zachovať alebo obnoviť zdravé ekosystémy s vysokou biodiverzitou, pred inými nezlučiteľnými aktivitami
- budovanie dažďových nádrží a predčisťovanie dažďových vôd (veľké parkoviská či iné dopravné, priemyselné a obchodné areály), ochladzovacie koridory v urbanizovanom prostredí
- regenerácia vnútroblokov sídlisk s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene

C STRATEGICKÁ ČASŤ PRE OBLASŤ PODPORY OP KŽP

TEMATICKY PRÍBUZNÉ OBLASTI PODPORY OP KŽP VOČI IROP

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

Špecifický cieľ 1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Špecifický cieľ je zameraný na zlepšenie zberu, čistenia a vypúšťania komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov a v chránených vodohospodárskych oblastiach v aglomeráciách do 2 000 ekvivalentných obyvateľov. Tento špecifický cieľ je v súlade s požiadavkou RSV (Rámcovej smernice o vode 2000/60/ES) dosiahnuť dobrý stav vôd a s cieľmi smernice 91/271/EHS.

Výsledky

- Zvýšený podiel obyvateľstva napojeného na kanalizačnú sieť
- Zvýšený podiel komunálnych odpadových vôd čistených v súlade s legislatívou SR a EÚ

Oprávnené aktivity

- A. Budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
- B. Podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, ktoré prispejú k zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový

Špecifický cieľ 1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi

Špecifický cieľ je zameraný hlavne na zlepšenie kvality pitnej vody prostredníctvom intenzifikácie a modernizácie úpravní povrchových vôd pre veľkokapacitné zdroje. V menšej miere pôjde aj o výstavbu verejných vodovodov v prípade súbežného budovania verejnej kanalizácie. Tento špecifický cieľ je v súlade s RSV a s požiadavkou smernice 98/83/ES.

Výsledky

- Zvýšený podiel obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou

Oprávnené aktivity

- Zabezpečenie podmienok v oblasti zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.4: Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Špecifický cieľ 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality

Výsledky

- Znížené znečisťovanie a zvýšená kvalita ovzdušia

Oprávnené aktivity

- A. Technologické a technické opatrenia na redukciu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia realizované na zdrojoch znečisťovania ovzdušia, najmä za účelom plnenia požiadaviek smernice o národných emisných stropoch a/alebo smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe
- B. Informovanie o ochrane ovzdušia a integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania
- C. Skvalitňovanie monitorovania ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investícií na prispôsobovanie sa zmene klímy vrátane ekosystémových prístupov

Špecifický cieľ 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

Výsledky

- Zvýšená úroveň adaptácie na zmenu klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

Oprávnené aktivity

- A. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok
- B. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov
- C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)

Z uvedených aktivít je najpríbuznejšou k IROP oblasť budovania vodozádržných opatrení v urbanizovanej krajine, čiže v intravilánoch obcí, pričom IROP rieši iba oblasť funkčného územia mesta Trenčín.

Preventívne opatrenia pred povodňami nespadajú pod tematicky príbuzné oblasti IROP. K predchádzaniu vzniku škôd spôsobených povodňami, resp. zmierneniu ich rozsahu významnou mierou prispievajú preventívne opatrenia. Ide o realizáciu technických opatrení a úprav priamo na vodných tokoch, ako aj netechnických opatrení (napr. využitím zelenej infraštruktúry v krajine) v povodiach zameraných na spomalenie odtoku vôd z povodia do vodných tokov. Prírodné opatrenia manažmentu povodňového rizika by mali byť považované za prioritné pred projektmi sivej infraštruktúry.

Opatrenia budú realizované v súlade so zákonom o ochrane pred povodňami, ktorým je transponovaná smernica 2007/60/ES.

TEMATICKY NEPRÍBUZNÉ OBLASTI PODPORY OP KŽP VOČI IROP

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Investovanie do sektora odpadového hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek

Špecifický cieľ 1.1.1. Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov

Výsledky

- zvýšený podiel zhodnocovaných odpadov v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva

Oprávnené aktivity

- A. Podpora nástrojov informačného charakteru so zameraním na predchádzanie vzniku odpadov, na podporu triedeného zberu odpadov a zhodnocovania odpadov
- B. Príprava na opätovné použite a zhodnocovanie so zameraním na recykláciu nie nebezpečných odpadov vrátane podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov a podpory predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov
- C. Príprava na opätovné použite a recyklácia nebezpečných odpadov
- D. Vybudovanie a zavedenie jednotného environmentálneho monitorovacieho a informačného systému v odpadovom hospodárstve

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.3: Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry

Špecifický cieľ 1.3.1: Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000

Výsledky

- Posilnenie biologickej diverzity

Oprávnené aktivity

- A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu) a ako aj chránené druhy
- B. Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry
- C. Dobudovanie a skvalitnenie systému monitoringu druhov a biotopov európskeho významu a reportingu
- D. Zlepšenie informovanosti a zapojenia kľúčových sektorov a verejnosti na úseku ochrany prírody a krajiny

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.4: Prijatie opatrení na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, oživenia a dekontaminácie opustených priemyselných areálov (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), zníženie miery znečistenia ovzdušia a podpory opatrení na zníženie hluku

Špecifický cieľ 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Výsledky

- Zvýšený podiel sanovaných lokalít s evidovanými environmentálnymi záťažami

Oprávnené aktivity

- A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)
- B. Zlepšenie informovanosti o problematike environmentálnych záťaží

PRIORITNÁ OS 3: PODPORA RIADENIA RIZÍK, RIADENIA MIMORIADNYCH UDALOSTÍ A ODOLNOSTI PROTI MIMORIADNYM UDALOSTIAM OVPLYVNENÝMI ZMENOU KLÍMY

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečiť predchádzanie vzniku katastrof a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Výsledky

- Zvýšená pripravenosť územia na vznik mimoriadnej udalosti ovplyvnenej zmenou klímy

Oprávnené aktivity

- Modelovanie vývoja mimoriadnych udalostí, monitorovanie a vyhodnocovanie rizík viazaných na zmenu klímy a jej dôsledkov
- Budovanie systémov vyhodnocovania rizík a včasného varovania a pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Špecifický cieľ 3.1.2 Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)

Výsledky

- Znížené riziko zosuvov pôdy
- Zlepšenie preskúmania územia z hľadiska identifikácie deficitných oblastí na zdroje pitnej vody

Oprávnené aktivity

- Podpora prevencie, prieskumu a sanácie havarijných zosuvov súvisiacich so zmenou klímy
- Hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie zdrojov pitnej vody, ich akumuláciu a vodohospodársku bilanciu

Špecifický cieľ 3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Výsledky

- Zvýšená efektívnosť manažmentu rizík ovplyvnených zmenou klímy

Oprávnené aktivity

- Optimalizácia systémov, služieb a posilnenie intervenčných kapacít pre manažment mimoriadnych udalostí na lokálnej a regionálnej úrovni
- Vybudovanie technickej a inštitucionálnej podpory špecializovaných záchranných modulov

Na predchádzanie vzniku mimoriadnych udalostí a znižovanie ich negatívnych dôsledkov je potrebné zavádzať systémové opatrenia na pripravenosť a prevenciu, ktoré zahŕňajú:

a) komplexný monitorovací systém na národnej, regionálnej i miestnej úrovni.

   Tento typ aktivít bude podporovaný prostredníctvom špecifického cieľa 3.1.1: Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy.

b) adaptačné stratégie na lokálnej a regionálnej úrovni.

   Tento typ aktivít bude podporovaný prostredníctvom špecifického cieľa 3.1.3: Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Podporené budú iba projekty, ktoré budú v súlade so Stratégiou adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a Národným plánom hodnotenia rizík.

PRIORITNÁ OS 4: ENERGETICKY EFEKTÍVNE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO VO VŠETKÝCH SEKTOROCH

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR

Výsledky

- Zníženie emisií skleníkových plynov
- Zvýšenie podielu tepla z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe
- Zvýšený podiel elektriny z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe

Oprávnené aktivity

- A. Výstavba zariadení využívajúcich biomasu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie existujúcich energetických zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív
- B. Výstavba zariadení na: výrobu biometánu; využitie vodnej energie; využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla; využitie

geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom; výrobu a energetické využívanie bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd;

- C. Inštalácia malých zariadení na využívanie OZE

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.2: Podpora energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

Špecifický cieľ 4.2.1: Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch

Výsledky

- Zníženie energetickej náročnosti v podnikoch

Oprávnené aktivity

- A. Zabezpečenie energetických auditov v MSP
- B. Implementácia opatrení z energetických auditov

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.3: Podpora energetickej efektívnosti, inteligentného riadenia energie a využívania energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania

Špecifický cieľ: 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov

Výsledky

- Zníženie energetickej náročnosti verejných budov
- Systémový prístup pri zásobovaní teplom z efektívnych systémov CZT
- Zvýšenie podielu OZE pri spotrebe energie v budovách

Oprávnené aktivity

- Zníženie energetickej náročnosti verejných budov

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.4: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti, vrátane podpory udržateľnej multimodálnej mestskej mobility a adaptačných opatrení, ktorých cieľom je zmiernenie zmeny klímy

Špecifický cieľ 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území

Výsledky

- Vypracovanie a implementácia regionálnych a lokálnych nízkouhlíkových stratégií vrátane využívania energetických služieb na základe zmluvy o energetickej efektívnosti pre subjekty verejnej správy
- Poradenstvo, informovanosť a monitorovanie nízkouhlíkových opatrení pre všetky typy území

Oprávnené aktivity

- A. Vypracovanie a implementácia nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, najmä pre mestské oblasti vrátane aktualizácie a implementácie koncepcií rozvoja obcí v oblasti tepelnej energetiky
- B. Zavádzanie systémov energetického a environmentálneho manažérstva vrátane energetických auditov a schémy EÚ pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)
- C. Rozvoj energetických služieb na regionálnej a miestnej úrovni
- D. Zvyšovanie informovanosti v oblasti nízkouhlíkových opatrení najmä energetickej efektívnosti a využívania OZE vrátane poradenstva, informačných kampaní, odborných seminárov, konferencií a aktivít pre deti a mládež

- E. Zavádzanie systému pravidelného poradenstva a zvyšovania informovanosti pre verejný sektor, energetických manažérov, audítorov, poskytovateľov energetických služieb
- F. Rozšírenie monitorovania energetickej efektívnosti, využívania OZE a iných nízkouhlíkových opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.5: Podpora využívania vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie na základe dopytu po využiteľnom teple

Špecifický cieľ: 4.5.1: Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple

Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla
- B. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW

D STRATEGICKÁ ČASŤ PRE OBLASŤ PODPORY OP ĽZ

V súvislosti s realizáciou plánovaných „mäkkých“ opatrení v OP ĽZ je predpoklad komplementárneho zabezpečenia integrovaného charakteru a komplexných riešení plánovaných opatrení financovaných z IROP v rámci RIÚS. Koordinácia podpory medzi IROP a OP ĽZ bude zabezpečovaná na úrovni RO, a to prostredníctvom pracovných skupín pre oblasť deinštitucionalizácie poskytovania sociálnych služieb vrátane riešenia integrácie marginalizovaných Rómskych komunít, náhradnej starostlivosti a pre oblasť vzdelávania.

TEMATICKY PRÍBUZNÉ AKTIVITY OP ĽZ

PRIORITNÁ OS 1: Vzdelávanie

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Zníženie a zabránenie predčasného skončenia školskej dochádzky a podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelávaniu vrátane formálnych, neformálnych a bežných spôsobov vzdelávania za účelom opätovného začlenenia do vzdelávania a prípravy

Špecifický cieľ 1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov

Výsledky

- zvýšenie matematických, prírodovedných, jazykových a IKT zručností a finančnej gramotnosti vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia detí a žiakov
- zvýšené uplatnenie modelu inkluzívneho vzdelávania v školách
- zlepšenie študijných výsledkov žiakov ohrozených školských neúspechom
- vytvárať vhodné podmienky pre vzdelávanie s dôrazom na uplatňovanie rovnakého prístupu ku vzdelaniu
- zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov v súlade s kvalifikačnými požiadavkami a potrebami

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídania zručností,

úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a učňovského vzdelávania

Špecifický cieľ 1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce

Výsledky

- zavedenie prvkov duálneho školstva do systému OVP
- zvýšenie atraktivity odborného vzdelávania
- zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov v procese OVP v súlade s kvalifikačnými požiadavkami a potrebami
- zvýšenie matematických, prírodovedných, technických, jazykových a IKT zručností a finančnej gramotnosti vrátane podnikateľských vedomostí a ekonomického myslenia žiakov ZŠ a SŠ
- zvýšené uplatnenie modelu inkluzívneho vzdelávania v školách

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.4: Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovania vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpory flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií

Špecifický cieľ 1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

Výsledky

- zvýšenie účasti dospelých na CŽV s osobitným dôrazom na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu, ľudí s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou pre ich udržateľnosť na trhu práce v súlade s požiadavkami trhu práce
- vytvorenie systému kompatibility a priechodnosti medzi sektormi formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (validácia výsledkov)
- prepojenie systému vzdelávania s trhom práce prostredníctvom novovytvorených programov neformálneho vzdelávania
- priebežné revidovanie a aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií v súlade s Európskym kvalifikačným rámcom reflektujúc Národný kvalifikačný rámec voči Európskemu kvalifikačnému rámcu

PRIORITNÁ OS 3: Zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu

Špecifický cieľ 3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien

Výsledky:

- zvýšenie zamestnanosti rodičov najmä žien s deťmi vo veku do 3 r. /6 r.
- zvýšenie počtu zariadení služieb starostlivosti o deti najmä vo veku do 3 r.
- zvýšená ponuka flexibilných alebo inovatívnych foriem práce

Synergia medzi OP ĽZ a IROP sa týka aj oblasti zosúlaďovania rodinného a pracovného života. Ide predovšetkým o zabezpečenie služieb starostlivosti o dieťa do 3 rokov, (t.j. príspevok na služby starostlivosti o dieťa, ako aj vytvorením podmienok a synergicky IROP pre budovanie zariadení služieb starostlivosti o deti do 3 rokov.

PRIORITNÁ OS 4: Sociálne začlenenie

Investičná priorita 4.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

Špecifický cieľ 4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Výsledky:

- zvýšiť percentuálny pomer sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni komunity k celoročným a týždenným pobytovým sociálnym službám
- zvýšiť počet nových zariadení sociálnych služieb s pobytovou formou na komunitnej úrovni, ktoré spĺňajú všeobecné kvalitatívne a kvantitatívne podmienky komunitných služieb a sú v súlade s národnými a medzinárodnými dokumentmi v oblasti deinštitucionalizácie.
- zvýšiť percentuálny pomer detí mimo vlastnej rodiny umiestnených v náhradnom prostredí na komunitnej úrovni k deťom umiestneným v skupinách zariadení (detské domovy zriadené ako centrá detí, domovy sociálnych služieb, reedukačných zariadeniach)

Synergia medzi OP ĽZ a IROP sa týka aj oblasti zosúlaďovania rodinného a pracovného života. Ide predovšetkým o zabezpečenie služieb starostlivosti o dieťa do 3 rokov, (t.j. príspevok na služby starostlivosti o dieťa, ako aj vytvorením podmienok a synergicky IROP pre budovanie zariadení služieb starostlivosti o deti do 3 rokov. Ďalšou oblasťou spolupráce IROP a OP ĽZ je v oblasti DI sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti prostredníctvom predovšetkým mzdových finančných prostriedkov z OP ĽZ a IROP je zamerané na zabezpečenie výstavby, rekonštrukcie a materiálno-technického vybavenia budov pre DI.

Špecifický cieľ 4.2.2 Vytvoriť štandardné klinické postupy a štandardné postupy pre výkon prevencie a začleniť ich do celoštátneho systému zdravotnej starostlivosti

Výsledky:

- zavedenie jednotných klinických postupov pre diagnostiku a liečbu najzávažnejších a najčastejšie sa vyskytujúcich ochorení na všetkých úrovniach poskytovania zdravotnej starostlivosti
- zníženie podielu pacientov odporučených z úrovne primárnej zdravotnej starostlivosti na vyšetrenie do vyšších úrovní zdravotnej starostlivosti
- zavedenie jednotných postupov pre výkon prevencie na úrovni primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti zameraných na účinnú prevenciu spoločensky najzávažnejších druhov ochorení
- zvýšenie podielu pacientov, ktorí absolvovali preventívnu prehliadku u lekára pre dospelých

Synergia a komplementarita medzi OP ĽZ a IROP v oblasti zdravotníctva bude napĺňaná v rámci primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti. V rámci IROP bude podporované budovanie infraštruktúry centier integrovanej zdravotnej starostlivosti ako centier primárneho kontaktu. V OP ĽZ sa prostredníctvom tvorby klinických postupov a postupov prevencie posilní kompetencia a výkony v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti. Budovanie centier integrovanej zdravotnej starostlivosti v rámci IROP bude mať zároveň pozitívny synergický efekt aj na program komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v obciach s prítomnosťou MRK, keďže v rámci infraštruktúry centier vzniknú priestory, ktoré budú môcť byť využité ako administratívne priestory pre koordinátorov programu a zároveň budú centrá disponovať aj priestormi vhodnými pre edukačné a osvetové aktivity.

PRIORITNÁ OS 5: Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

INVESTIČNÁ PRIORITA 5.1: Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

Špecifický cieľ 5.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov, na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie

Výsledky:

- zvýšená informovanosť a zlepšená spolupráca rodičov so vzdelávacími zariadeniami
- vyšší počet detí z MRK navštevujúcich predškolské zariadenia
- zvýšená inkluzívnosť vzdelávacieho systému
- zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky detí a mládeže z MRK
- zvýšený podiel rómskych študentov s dosiahnutým vzdelaním na úrovni ISCED 3A, ISCED 3B, ISCED 3C, ISCED 4

Podpora v obciach s prítomnosťou MRK v OP ĽZ a v rámci IROP bude spoločne koordinovaná a napĺňaná aj v oblasti predprimárneho vzdelávania, s dôrazom na výstavbu nových zariadení a rekonštrukciu predškolských zariadení rozšírením kapacity v obciach s prítomnosťou MRK uvedených v Atlase rómskych komunít 2013. Nadväzujúca spolupráca bude pri príprave samotných výziev MV SR/ÚSVRK, kde aktívna účasť bude zastrešená RO pre IROP v spolupráci s RO pre OP ĽZ.

PRIORITNÁ OS 6: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Investičná priorita 6.1 Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach

Špecifický cieľ 6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania

Výsledky:

- zlepšenie podmienok pre sociálnu integráciu ľudí z MRK prostredníctvom funkčného systému prestupného bývania
- zavedenie systému finančného mechanizmu pre podporu svojpomocnej výstavby (mikropôžičky)
- zlepšenie kvality bývania v prostredí MRK prostredníctvom: zavedenia inžinierskych sietí, prístupu k pitnej a úžitkovej vode, výstavby prístupových ciest, odvozu komunálneho odpadu

Špecifický cieľ 6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

Výsledky:

- vytvorené podmienky pre plnohodnotnú účasť detí z MRK v predprimárnom stupni vzdelávania
- rozšírená kapacitná sieť MŠ materských škôl prostredníctvom ich rekonštrukcie, modernizácie školských objektov a ich vybavenia vrátane výstavby materských škôl v obciach s prítomnosťou MRK

Špecifický cieľ 6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre

Výsledky:

- zvýšená kvalita životných podmienok obyvateľov MRK
- zlepšenie poskytovania sociálnych služieb zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti MRK

Podpora v obciach s prítomnosťou MRK v rámci IROP sa bude spoločne koordinovať a napĺňať na úrovni prípravy RIÚS a ich schvaľovaní v Rade partnerstva pre RIÚS, a to v obciach s prítomnosťou MRK uvedených v Atlase rómskych komunít 2013. V OP ĽZ budú realizované programy v obciach s najvyššou mierou segregačného indexu v súlade s Atlasom rómskych komunít 2013 (150 obcí) automaticky, na základe nárokovateľnosti, nie súťaže. MV SR/ÚSVRK okrem samotnej realizácie bude garantovať prepojenosť jednotlivých intervencií a kvalitu ich výkonu v teréne.

TEMATICKY ODLIŠNÉ AKTIVITY OP ĽZ

PRIORITNÁ OS 1: Vzdelávanie

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.3 Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín

Špecifický cieľ 1.3.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce

Výsledky:

- zvýšenie počtu a kvality bakalárskych profesijne orientovaných študijných programov odrážajúcich požiadavky trhu práce
- zvýšenie spolupráce centier prepájajúcich VŠ a podnikovú sféru, zameraných na riešenie konkrétnych úloh a zadaní z praxe vo forme špecializovaných výučbových zariadení verejných VŠ a špecializovaných výskumných a vývojových pracovísk a špecializovaných umeleckých pracovísk
- zvýšenie záujmu o štúdium STEM a IT
- zlepšenie podpory ľudského kapitálu na VŠ a vo výskume
- zlepšenie prístupu študentov so špecifickými potrebami k VŠ vzdelávaniu
- zvýšenie kvality vzdelávania budúcich pedagogických a odborných zamestnancov vrátane posilnenia praktickej výučby učiteľských študijných programov

PRIORITNÁ OS 2: Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí

Oblasť nezamestnanosti riešia prioritné osi č. 2 – Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí a PO č. 3 – Zamestnanosť. Najväčší dôraz bude kladený na znevýhodnené skupiny, resp. kombinácie viacnásobných znevýhodnení. PO 2 má za cieľ zvýšiť podiel mladých ľudí na pracovnom trhu. Ide hlavne o mladých ľudí do 29 r. a tzv. NEET (Not in Education, Employment or Trayning), teda mladých ľudí vo veku 15 – 24, ktorí nie sú zamestnaní, nepokračujú v procese vzdelávania, ani odbornej prípravy.

Špecifický cieľ 2.1.1 Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí (UoZ), ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce

Výsledky:

- zníženie miery neaktivity mladých do 29 r. (NEET)
- zvýšenie zamestnanosti mladých
- zvyšovanie zamestnateľnosti mladých, osobitne mladých s nízkou kvalifikáciou a dlhodobo nezamestnaných
- zavedenie nových alebo inovatívnych foriem podpory mladých s cieľom ich vzdelávania, hľadania zamestnania, stáže

PRIORITNÁ OS 3: Zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily

PO 3 zahŕňa opatrenia na podporu mobility zamestnancov, odstraňovanie prekážok na trhu práce, rast a tvorbu pracovných príležitostí, prispôsobivosť podnikov na zmenené podmienky trhu práce. Osobitnú pozornosť venuje rodovej nerovnosti v pracovnom procese, ktorú plánuje eliminovať aktivitami vedúcimi k zosúladeniu rodinného a pracovného života.

Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby

Výsledky:

- zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a osôb so zdrav. postihnutím
- zníženie nezamestnanosti, hlavne dlhodobej a nezamestnanosti nízko kvalifikovaných osôb, vrátane Rómov
- zavedenie nových nástrojov pre integráciu ZUoZ, prioritne dlhodobo nezamestnaných do udržateľného zamestnania
- zvýšený počet spoločností/subjektov v oblasti sociálnej ekonomiky

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérnemu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu

Špecifický cieľ 3.2.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

Výsledky:

- zníženie rozdielu v miere zamestnanosti a ekonomickej aktivity medzi ženami a mužmi zvýšením zamestnanosti a ekonomickej aktivity žien
- zníženie rodového mzdového rozdielu
- zníženie horizontálnej segregácie zvýšením zastúpenia žien a mužov v „netradičných“ povolaniach a v príprave na ne
- zvýšenie zastúpenia žien v ekonomických rozhodovacích pozíciách a medzi podnikateľmi (zníženie vertikálnej segregácie na trhu práce)
- zníženie rodových rozdielov v rozdelení neplatenej práce najmä v oblasti starostlivosti v rámci rodiny

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.3: Modernizácia inštitúcií trhu práce, ako sú verejné a súkromné služby zamestnanosti, zlepšovanie prispôsobenia sa potrebám trhu práce, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility, ako aj programov mobility a lepšej spolupráce medzi inštitúciami a príslušnými zainteresovanými stranami

Špecifický cieľ 3.3.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti

Výsledky:

- zlepšenie kvality poskytovania verejných a súkromných služieb zamestnanosti
- včasné a preventívne individualizované služby prepojené na potreby trhu práce
- zavedenie systému hodnotenia kvality verejných služieb zamestnanosti
- rozvoj a posilnenie kapacít verejných služieb zamestnanosti v nadväznosti na meniace sa potreby trhu práce v jednotlivých regiónoch

- zvýšenie vedomostí a zručností zamestnancov verejných služieb zamestnanosti na účely poskytovania modernizovaných služieb zamestnanosti a zabezpečovania spolupráce so súkromnými službami zamestnanosti
- rozsiahlejšie a účinnejšie poskytovanie služieb súvisiacich s podporou voľného pohybu pracovných síl v rámci EÚ/EHP prostredníctvom EURES
- zlepšenie podmienok a predpokladov na odstránenie regionálnych disparít zapojením všetkých relevantných partnerov v danom regióne do riešenia problémov trhu práce
- včasná a účinná spolupráca so sociálnymi partnermi pri realizácii politík v oblasti zamestnanosti
- zvýšenie poradcov poskytujúcich personalizované služby pre mladých UoZ

PRIORITNÁ OS 4: Sociálne začlenenie

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.1: Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti

PO 4 Sociálne začlenenie zahŕňa činnosti zamerané na:

a) znižovanie rizika chudoby a sociálneho vylúčenia realizované širokým spektrom opatrení, a to od poskytovania priamych finančných transferov pre zvýšenie príjmu, zníženie výdavkov až po priame opatrenia aktívneho začleňovania, ktoré podporujú prístup k zamestnaniu, vzdelávaniu a aktívnej participácii na spoločenskom živote.
b) dostupnosť kvalitnej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom tvorby a inovácie jednotných klinických postupov a postupov pre výkon prevencie. Nakoľko dôležitým faktorom predchádzania vzniku sociálneho vylúčenia a chudoby je dostupná (finančne a fyzicky) kvalitná zdravotná starostlivosť.
c) deinštitucionalizáciu sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti. Ide predovšetkým o vytváranie nových služieb založených na komunitnom princípe. Služby vytvorené a poskytované danou komunitou majú prioritne slúžiť pre jej členov, čím sa zachovávajú ich prirodzené sociálne vzťahy.

Špecifický cieľ 4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce

Výsledky:

- zvýšiť aktivitu osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením za účelom ich lepšieho uplatnenia na trhu práce
- lepšie uplatnenie na trhu práce znevýhodnených nezamestnaných zlepšením prístupu k bývaniu
- zlepšiť prístup ku kvalitným službám na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb

Špecifický cieľ 4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie

Výsledky:

- zlepšenie mechanizmov prevencie, eliminácie všetkých foriem diskriminácie a uplatňovania dočasných vyrovnávacích opatrení
- zlepšenie mechanizmov na predchádzanie viacnásobnej diskriminácie Rómov
- zvýšenie informovanosti o predchádzaní všetkých foriem diskriminácie a spôsobom ochrany pred ňou
- zvýšenie povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím a ich prínose k spoločnosti
- zvýšenie počtu inštitúcií, uplatňujúcich manažment rozmanitosti a vzdelávanie k nemu

PRIORITNÁ OS 5: Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

INVESTIČNÁ PRIORITA 5.1: Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

Problematika MRK je rozpracovaná v PO 5 a 6.

PO 5: Integrácia MRK. Ide o podporu desegregácie a rozšírenia možností prístupu v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a bývania. Plánované intervencie budú prispôsobené charakteru potrieb a špecifikám jednotlivých lokalít uvedených v Atlase rómskych komunít (2013).

Špecifický cieľ 5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov

Výsledky:

- zvýšenie dostupnosti služieb zamestnanosti v prostredí MRK
- zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK zameraná na oblasť finančného poradenstva (zvýšenie finančnej gramotnosti obyvateľov MRK)
- zvýšenie zamestnateľnosti obyvateľov MRK

Špecifický cieľ 5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvety a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania

Výsledky:

- zvýšenie dostupnosti služieb zdravotnej starostlivosti
- zvýšená miera informovanosti obyvateľov MRK v oblasti zdravotnej starostlivosti a prevencie prostredníctvom osvetových programov, informačných aktivít, kampaní
- zvýšená miera povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti obyvateľov MRK
- vysporiadanim pozemkov vytvoriť predpoklady k zlepšeniu hygieny bývania MRK

PRIORITNÁ OS 6: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

INVESTIČNÁ PRIORITA 6.2: Poskytovanie podpory sociálnych podnikov

PO 6: Vybavenosť obcí s prítomnosťou MRK. Má za cieľ zabezpečiť prístup obyvateľov z prostredia separovaných a segregovaných rómskych komunít k bývaniu, k pitnej a úžitkovej vode, adekvátnym inžinierskym sieťam a pravidelnému odvozu komunálneho odpadu v súlade s hygienickými normami. Bude tiež podporovaná dostupnosť materských škôl v obciach s prítomnosťou MRK. Táto pomoc bude adresovaná najmä do 150 obcí identifikovaných v indexe segregácie.

Špecifický cieľ 6.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK

Výsledky:

- nárast počtu pracovných príležitostí pre MRK
- zvýšená miera inovácií v podnikateľskom prostredí v obciach s prítomnosťou MRK

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Pri návrhu RIÚS a následne pri definovaní environmentálnych cieľov boli zohľadnené nasledovné politiky, stratégie, programy a iné dokumenty strategického charakteru:

Strategické dokumenty EÚ

- Európa 2020 Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu s osobitným zreteľom na iniciatívy Európa efektívne využívajúca zdroje a Digitálna agenda pre Európu
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízko uhlíkové hospodárstvo do roku 2050
- Strategické usmernenia Spoločenstva
- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
- Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013
- Stratégia EÚ pre mládež: Investovanie a posilnenie postavenia mládeže 2009 - 2018
- Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta: Európsky príspevok k plnej zamestnanosti
- Iniciatíva „Príležitosti pre mladých" v konečnom znení z 20. decembra 2011
- Rozhodnutie Rady z 21. októbra 2010 o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov
- Smerom k oživeniu hospodárstva sprevádzaného tvorbou veľkého počtu pracovných miest,
- Dostať mladých do zamestnania
- Vytváranie rámca kvality pre stáže
- Odporúčanie komisie z 20. februára 2013 Investovať do detí: východisko z bludného kruhu znevýhodnenia (2013/112/EU)
- Pracovný dokument Útvarov Komisie {SWD (2012) 133 konečná verzia}
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Nediskriminácia a rovnaké príležitosti: Obnovený záväzok. Nástroj spoločenstva a politiky v oblasti začleňovania Rómov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 437/2010 z 19. mája 2010, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, pokiaľ ide o oprávnenosť zásahov v oblasti bývania v prospech marginalizovaných spoločenstiev
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Rámec EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov do roku 2020
- FRA / UNDP: Situácia Rómov v 11 členských štátoch EÚ - predbežné výsledky prieskumu (2012)
- Odporúčanie Rady EÚ o účinných opatreniach na integráciu Rómov v členských štátoch z 9.12.2013
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti kohéznej politiky
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti pravidiel ochrany a zlepšovania životného prostredia
- Legislatíva ES / EÚ v oblasti pravidiel rovností príležitostí, rodovej rovnosti a nediskriminácie

Strategické dokumenty SR

- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2013)
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 - 2016
- Návrh štruktúry operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 - 2020
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 - 2020
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Návrh opatrení v hospodárskej politike na podporu hospodárskeho rastu (uznesenie vlády SR č. 227/2013)
- Stratégia ochrany detí
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 - 2015
- Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012 - 2016
- Stratégia SR pre mládež 2014 - 2020
- Koncepcia rozvoja práce s mládežou
- Stratégia celoživotného vzdelávania
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky

- Národný program aktívneho starnutia 2014 - 2020
- Národný akčný plán k Dekáde začleňovania rómskej populácie 2005 -2015
- Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2015
- Program rozvoja bývania
- Atlas rómskych komunít
- Štandardy komunitných centier zameraných na prácu s marginalizovanými komunitami pre potreby výziev Regionálneho operačného programu na výstavbu a rekonštrukciu komunitných centier spolufinancovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (uznesenie vlády SR č. 804/2011)
- Koncepcia integrovaného vzdelávania rómskych detí a mládeže
- Dlhodobá koncepcia bývania pre marginalizované skupiny obyvateľstva a model jej financovania
- Tretí akčný program EÚ pre oblasť zdravia na roky 2014 - 2020
- Program Erasmus+
- Program rozvoja vidieka
- Integrovaný regionálny operačný program
- OP Integrovaná infraštruktúra
- OP Výskum a Inovácie

+zoznam dokumentov v prílohe č. 2 k RIÚS TK

III. OPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

Posudzovanie vplyvu strategického dokumentu zabezpečoval Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Trenčíne ako príslušný orgán. Obstarávateľom bol Trenčiansky samosprávny kraj. Posudzovanie bolo vykonané podľa Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „smernica SEA“) a zákona.

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja" (ďalej len RIUS TK) strategickým dokumentom regionálneho významu. Postup posudzovania návrhov strategických dokumentov upravuje druhá časť zákona. Zákon zohľadňuje požiadavky Smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (tzv. smernica SEA).

Cieľom procesu SEA je zahrnúť výsledky posudzovania dopadov strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie ľudí do rozhodovacieho procesu na úrovni kraja, so zohľadnením stanovísk dotknutých orgánov, organizácií a verejnosti.

Postup strategického environmentálneho posudzovania zohľadnil požiadavky vyššie uvedených dokumentov na národnej a komunitárnej úrovni. Pri postupe bola zohľadnená aj metodika SEA pre štrukturálne fondy „Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013“ (2006).

V súlade s uvedenými požiadavkami strategické environmentálne posudzovanie začalo súbežne so spracovaním návrhu strategického dokumentu (SD). V prípravnej fáze boli realizované tieto práce:

- zhromažďovanie podkladov pre posúdenie súčasného stavu životného prostredia a zdravia a problémových miest vo vzťahu k hlavným cieľom RIÚS TK,
- spracovanie zoznamu a rešerše cieľov strategických dokumentov na národnej a medzinárodnej úrovni, ktoré majú vzťah k cieľom RIÚS TK,
- stanovenie oblastí, environmentálnych cieľov a indikátorov relevantných vo vzťahu k následnému hodnoteniu cieľov a priorít RIÚS TK.

Proces oboznamovania verejnosti a ďalších zainteresovaných subjektov s RIÚS TK začal vypracovaním a zverejnením Oznámenia o strategickom dokumente, v súlade s požiadavkou § 5 zákona. Oznámenie o strategickom dokumente bolo predložené príslušnému orgánu - Okresnému úradu Trenčín, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddeleniu ochrany prírody a krajiny a vybraných zložiek životného prostredia kraja dňa 19.5.2015 a následne dňa 20.5.2015 bolo zaslané na všetky dotknuté orgány a organizácie a bolo zverejnené na webovom sídle MŽP SR www.enviroportal.sk. Obstarávateľ zverejnil informáciu o podaní oznámenia na úradnej tabuli.

Príslušný orgán súčasne so zverejnením dokumentu oznámil dotknutým orgánom, že stanoviská k Oznámeniu je možné predkladať do 15 dní. Na OÚ Trenčín bolo doručených celkovo 11 stanovísk od zainteresovaných subjektov, ktoré boli podkladom pre stanovenie rozsahu hodnotenia.

Nasledovala fáza stanovovania rozsahu hodnotenia, v rámci ktorej boli vyhodnotené všetky pripomienky dotknutých orgánov a verejnosti, ktoré boli doručené k Oznámeniu. Na základe ich vyhodnotenia OÚ Trenčín vypracoval návrh Rozsahu hodnotenia.

Rozsah hodnotenia vydal OÚ Trenčín dňa 22.6.2015 a bol zverejnený na webovom sídle MŽP SR spolu s oznámením, že verejnosť sa môže k Rozsahu hodnotenia vyjadriť do 10 dní od jeho zverejnenia na adresu OÚ Trenčín, OSŽP. Obstarávateľ si splnil svoju oznamovaciu povinnosť zverejnením Rozsahu hodnotenia na úradnej tabuli.

Vypracovanie správy o hodnotení zahŕňalo v zmysle štruktúry požadovanej prílohou č. 4 zákona predovšetkým tieto oblasti:

- Posúdenie súčasného stavu relevantných oblastí, ich trendov a vývoja v prípade, ak by sa ciele a opatrenia strategického plánu nerealizovali;
- Posúdenie cieľov RIÚS TK vo vzťahu k iným relevantným strategickým dokumentom na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni;
- Posúdenie významných účinkov RIÚS TK na životné prostredie vrátane zdravia;
- Posúdenie kumulatívnych vplyvov strategického dokumentu;
- Posúdenie cezhraničných vplyvov;
- Návrh opatrení na zmiernenie vplyvov;
- Návrh monitorovania implementácie RIÚS TK.

V rámci jednotlivých tematických okruhov boli rozpracované aj špecifické požiadavky Rozsahu hodnotenia. Spôsob ich zohľadnenia bol prehľadne spracovaný v časti XI. správy.

Výsledok posúdenia bol uvedený v správe o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie (RNDr. Anton Darnady, RNDr. Ivan Pirman, september 2015) a zverejnený na webovom sídle www.enviroportal.sk a www.tsk.sk v časti venovanej regionálnemu rozvoju.

Stanoviská k správe o hodnotení a k návrhu RIUS TK bolo možné predkladať do 30.10.2015.

K správe o hodnotení zaslali stanoviská 4 dotknuté subjekty.

Významným prvkom procesu SEA boli konzultácie, ktoré sú popísané v časti 8 tohto záverečného stanoviska.

Verejné prerokovanie správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a návrhu strategického dokumentu sa uskutočnilo dňa 27.10.2015 o 10:00 hod. v priestoroch kongresovej sály administratívnej budovy TSK v Trenčíne. Záznam z verejného prerokovania bol vyhotovený dňa 28.10.2015.

Zatiaľ posledná fáza procesu posudzovania bola určenie spracovateľa odborného posudku. Príslušný orgán, OÚ-OSŽP v Trenčíne podľa § 13 ods. 4 určil spracovateľa odborného posudku listom č. OU-TN-OSZP2-2015/015757-007 z 2.10.2015. Vypracovaním posudku bola poverená RNDr. Dagmar Hullová, Alexyho 4606/5 036 01 Martin.

Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania RIUS TK

Stretnutia poradných odborných skupín pre prípravu IROP	4.2.2014 - 5.2.2015
Vypracovanie 1. návrhu RIÚS TK	september 2014
Vypracovanie 2. návrhu RIÚS TK	marec 2015
Oznámenie o strategickom dokumente	máj 2015
Rozsah hodnotenia strategického dokumentu	jún 2015
Vypracovanie 3. návrhu RIÚS TK	september 2015
Predloženie správy o hodnotení a návrhu RIÚS TK	september 2015
Zverejnenie správy o hodnotení a návrhu RIÚS TK	október 2015
Verejné prerokovanie správy o hodnotení	október 2015
Vypracovanie odborného posudku	november 2015
Vydanie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu	november 2015
Prerokovanie strategického dokumentu Radou partnerstva	november 2015
Schválenie strategického dokumentu RO IROP - MPRV SR	december 2015

2. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie vlády Slovenskej republiky

4. Vypracovanie správy o hodnotení

Správu o hodnotení vypracovali RNDr. Anton Darnady, Lietava 39, 013 08 Lietava a RNDr. Ivan Pirman, Karmínová 17, 010 03 Žilina, podľa § 9 a prílohy č. 4 zákona, ako aj v súlade s ustanovením článku 5 a prílohou č. I smernice SEA č. 2001/42/ES.

5. Posúdenie správy o hodnotení

Spracovateľ posudku bol určený listom Okresného úradu odboru starostlivosti o životné prostredie č.j. OU-TN-OSZP2-2015/015757-007 z 2.10.2015.

Vypracovaním posudku bola poverená RNDr. Dagmar Hullová, bytom Alexyho 4606/5, 036 01 Martin, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 131/96 - OPV z 11.10.1996

Spracovateľka odborného posudku nemala výhrady k úrovni správy o hodnotení strategického dokumentu ako po metodickej tak aj po vecnej stránke a **odporučila schválenie strategického dokumentu s regionálnym dosahom „**Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja**“** v znení, v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie a na základe, ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení. Pri ďalšom schvaľovaní je potrebné zohľadniť navrhované opatrenia, pričom tzv. mäkké opatrenia boli navrhnuté formou odporúčania.

6. Stanoviská a ich vyhodnotenie

V zmysle § 12 zákona boli doručené k zverejnenému návrhu strategického dokumentu a k správe o hodnotení strategického dokumentu na OU OSZP Trenčín 4 stanoviská.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Nitra *(list č.CS 6634/2015, CZ 28725/2015 zo 14.10.2015)* v liste uvádza, že RIUS je východiskový strategický dokument pre implementáciu finančných prostriedkov z EŠIF vrámci IROP na regionálnej úrovni s dopadom na miestnu úroveň. K predloženej správe o hodnotení strategického dokumentu nemáme žiadne pripomienky.

Trnavský samosprávny kraj, sekcia hospodárskej stratégie, odbor UP a ŽP Trnava (*list č.j. 06907/2015/OUPaZP-3/Ta) v stanovisku* uvádza, že k predmetnému materiálu nemá pripomienky a správa je spracovaná v súlade so zákonom 24/2006 Z.z.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Považská Bystrica *(list č.1831-2-HŽPaZ z 13.10.2015)* vydáva záväzné stanovisko, v ktorom súhlasí so Správou o hodnotení strategického dokumentu: „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“ , ktorej obsatrávateľom je Trenčiansky samosprávny kraj.

Ministerstvo životného prostredia, sekcia ochrany prírody a krajiny (*list č.6055/2015-2.1. zo dňa 28.10.2015)* - vo svojom stanovisku, v ktorom bolo zohľadnené aj stanovisko Štátnej ochrany prírody a krajiny SR uvádza nasledovné:

- K nepresnostiam a chybám v SoH:

1. Smernica Rady 79/409/EHS z 2.4.1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení (Smernica o vtákoch) má v skutočnosti číslo Smernica Rady 2009/147/ES z 30.novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (kodifikované znenie)

2. správny kód Čertov je SKUEV0102

3. Medzi UEV patria aj Holubyho kopanice (SKUEV0367) a Brezovská dolina (SKUEV0368)

4. medzi navrhované UEV patria aj Papradnianka (SKUEV0641) a Javornícky hrebeň (SKUEV0642)

5. UEVŠifflovské (SKUEV0563) sa nenachádza v okrese Prievidza ale Myjava.

- K obsahovej stránke správy o hodnotení a RIUS Trenčianskeho kraja – pripomína, že sa treba zamerať hlavne na chránené územia a oblasti v Trenčianskom kraji a nie v celej SR ako i má pripomienky k citácii článku 6 zo smernice o vtákoch

- Nesúhlasí s tvrdením, že: *„keďže neexistuje presná lokalizácia a rozsah jednotlivých projektových zámerov RIUS, nebolo možné identifikovať priame a nepriame vplyvy k územiam NATURA 2000 a k územiam národnej sústavy chránených území, t.zn. vplyvy týchto aktivít sú za súčasného stavu poznania nevyhodnotiteľné“* Súčasťou RIUS TN sú tabuľky slúžiace ako zásobník projektov, ktoré v dostatočnej miere a mierke vzhľadom k strategickému dokumentu na úrovni kraja informujú o plánovaných aktivitách. Príloha 14 Projektový zásobník RIUS FINAL 3 obsahuje pre potreby strategického dokumentu v dostatočnej miere špecifikovanú lokalizáciu plánovaných projektov (napr: v prípade rekonštrukcie existujúcich objektov- cesty, zástavby, budovy...- nepovažujeme argument o neexistenciipresnej lokalizácie projektu za logický). Pri podrobnosti a špecifikácii s akou sú predložené prílohy zásobníka projektov, nie je možné argumentovať všeobecnosťou dokumentu a nemožnosťou spracovať primerané posúdenie. Rovnako nie je postačujúce odvolať sa len na povinnosť hodnotenia vplyvov jednotlivých projektov v rámci procesov EIA. V rozpore s tvrdením o nemožnosti identifikácie vplyvov strategického dokumentu uvádza SoH relatívne podrobne opatrenia pre oblasť ochrany prírody a krajiny s dôrazom na územia NATURA 2000- napr: *„premosťovanie hydrických biokoridorov riešiť tak, aby boli technicky aj etologicky priechodné pre živočíchy migrujúce pozdĺž vodných tokov (najmä vydra riečna) a zároveň boli v maximálnej možnej miere živočíchmi využívané ako podchody“.*

- Bod z rozsahu hodnotenia “*V prípade ak bude v správe konštatovaný možný negatívny vplyv na predmet ochrany CHVU alebo UEV, je potrebné v správe navrhnúť primerané zmierňujúce opatrenia na zníženie negatívnych faktorov súvisiacich s umiestňovaním navrhovaných činností na územie NATURA 2000“* považuje MŽP SR sa nenaplnený, kedže v SOH nie sú vyhodnotené

vplyvy na chránené územia sústavy NATURA 2000. Z vyššie uvedených dôvodov MZP SR sekcia OPaK požaduje dopracovanie SoH.

Stanovisko príslušného orgánu: pozri kapitolu II.9 záverečného stanoviska.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu s regionálnym dosahom na životné prostredie „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja na roky 2014-2020“ sa uskutočnilo dňa 27.10.2015 o 10:00 hod v kongresovej sále administratívnej budovy TSK.

V rámci prerokovania bol stručne predstavený samotný strategický dokument zástupkyňou Trenčianskeho samosprávneho kraja Mgr. Kotrhovou Silviou. Vo svojom vystúpení zdôraznila, že RIUS je implementačným nástrojom Integrovaného regionálneho operačného programu, t.j. všetky predkladané projektové zámery v rámci IROP musia byť v súlade s RIUS.

Zástupca spracovateľov správy o hodnotení RNDr. Anton Darnady informoval podrobne o metodike vyhodnotenia vplyvov stratégie na životné prostredie. Základným princípom environmentálneho posudzovania strategického dokumentu bolo nastaviť environmentálne ciele, s ktorými bol dokument konfrontovaný. Ďalej to bolo vytipovanie problémových okruhov týkajúcich sa ŽP, súčasná situácia v kraji týkajúca sa týchto problémov a nakoniec prehľad strategických dokumentov na európskej a národnej úrovni, ktoré sa týkajú danej problematiky. Z vyhodnotenia environmentálnych vplyvov vyplynulo, že RIÚS TK je v súlade so všetkými právnymi predpismi a trendami v oblasti environmentu. Okrem toho spracovateľ SoH vysvetlil celý proces posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z.z. ako aj ďalšie kroky, ktoré budú nasledovať po verejnom preokovaní.

V rámci diskusie bolo zo strany zástupcov RÚVZ odporučené využiť pre doplnenie dokumentu z pohľadu analýzy zdravotného stavu obyvateľstva štatistické údaje, ktoré má RÚVZ k dispozícii na svojej webovej stránke. Ďalšie pripomienky alebo otázky k správe o hodnotení alebo k návrhu strategického dokumentu neboli vznesené.

8. Konzultácie

V priebehu procesu SEA bol aktívne využívaný nástroj konzultácií v zmysle § 63 zákona.

V procese príprav regionálneho strategického dokumentu RIUS boli v súlade s metodikou riadiaceho orgánu (MPaRV SR) zapojené subjekty na všetkých úrovniach v súlade s princípom partnerstva.

Realizované kroky v procese prípravy strategického dokumentu, SoH a ich posudzovania:

- Koncom marca 2013 TSK ako koordinačný orgán oslovil relevantných sociálno-ekonomických partnerov s ponukou na spoluprácu. Oslovené organizácie nominovali svojich zástupcov za členov jednotlivých odborných poradných skupín (OPS), ktoré boli vytvorené podľa investičných priorít IROP.
- V apríli 2014 prebehli prvé stretnutia OPS, kde zástupcovia TSK podali informácie o IROP, RIÚS, o celom procese prípravy a požiadali relevantných členov o zozbieranie a predloženie projektových zámerov za svoje inštitúcie, príp. územie, ktoré zastupujú. (Zozbierané projektové zámery slúžili ako podklad pre stanovenie ukazovateľov, ktoré v Trenčianskom kraji majú byť dosiahnuté prostredníctvom projektov podporených cez IROP na konci obdobia. Zámery taktiež boli podkladom pre základné rozdelenie alokácií medzi prioritnými osami a pre stanovenie prioritných opatrení).
- Ďalšie stretnutia OPS prebiehali podľa potreby (príprava analytickej časti, stanovenie kritérií, strategická a vykonávacia časť) a stupňa rozpracovanosti jednotlivých oblastí.

- Okrem stretnutí OPS sa uskutočnili samostatné stretnutia s dopravnými spoločnosťami, zástupcami regionálnych ZMO a ďalších inštitúcií za účelom stanovenia priorít jednotlivých regiónov kraja.
- V decembri 2014 sa uskutočnilo spoločné stretnutie predsedu TSK s primátorom mesta Trenčín, na ktorom sa dohodli na spolupráci na príprave a implementácii RIÚS TK a IÚS-UMR a už vo februári 2015 bolo podpísané memorandum o spolupráci.
- V septembri 2014 bola predložená MPRV SR analytická časť RIÚS TK.
- Koncom januára 2015 prvý návrh analytickej a strategickej časti RIUS TK.
- V marci 2015 bola predložená prvá verzia celého dokumentu RIÚS, ktorú pripomienkovali relevantné štátne inštitúcie.
- V priebehu apríla 2015 prebehla aktualizácia zásobníka projektových zámerov subjektov kraja.
- V máji začal proces posúdenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. vypracovaním a zverejnením oznámenia. V priebehu júna až augusta prebiehalo dopracovanie dokumentu o multikriteriálnu analýzu, výsledkové a výstupové ukazovatele a v oblastiach zdravotníctva a kultúry. Upravená bola aj obsahová štruktúra dokumentu s tým, že v predmete strategického dokumentu nedošlo k zmenám, ktoré by menili charakter dokumentu. Prekoncipované boli len názvy investičných priorít v rámci strategických priorít 2 a 4 s tým, že ich pôvodné zameranie zostalo plne zachované. Dve investičné priority (1.1 a 4.2), ktoré boli pôvodne navrhnuté pre celý TK boli prerozdelené aj do MFO Trenčín. Návrh dokumentu bol pripomienkovaný jednotlivými dotknutými orgánmi štátnej správy a v septembri 2015 bola skompletizovaná 3. Verzia RIÚS.

Do procesu prípravy a realizácie RIÚS, resp. stratégie pre udržateľný mestský rozvoj (UMR) boli zapojené nasledovné subjekty:

- Riadiaci orgán pre IROP (ďalej iba „RO pre IROP“) - MPRV SR – plní úlohy riadiaceho orgánu pre IROP
- Partnerstvo pre RIÚS = Rada partnerstva pre RIUS
- Orgán pre koordináciu RIÚS (OK) – Trenčiansky samosprávny kraj, Orgán pre koordináciu udržateľného mestského rozvoja (UMR) – krajské mesto – mesto Trenčín
- Odborné poradné skupiny pre RIÚS – zoskupenia odborníkov pre jednotlivé oblasti RIÚS
- Ministerstvo kultúry SR – v pozícii sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre IROP
- Ministerstvo zdravotníctva SR – v pozícii sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre IROP
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR - v pozícii odborného garanta pre udržateľný mestský rozvoj.

9. Závery vyplývajúce z vyjadrení, stanovísk a verejného prerokovania

V stanovenom termíne boli na Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie doručené 4 písomné stanoviská dotknutých orgánov k správe o hodnotení strategického dokumentu a dňa 27.10.2015 prebehlo verejné prerokovanie správy o hodnotení.

Tri stanoviská boli súhlasné bez akýchkoľvek pripomienok, v jednom stanovisku (MŽP SR sekcia OpaK Bratislava) boli vznesené pripomienky na dopracovanie správy o hodnotení.
Príslušný orgán si vyžiadal od spracovateľa správy o hodnotení vysvetlenie k spôsobu prístupu k riešeniu vplyvov na chránené územia spadajúce pod Natura 2000 a požiadal ho o dopracovanie príslušnej kapitoly.
Spracovateľ SoH reagoval na pripomienky MŽP SR sekcia OPaK formou emailovej komunikácie a zaslaním vysvetľujúceho listu a dopracovanej kapitoly IV.2 , venovanej posúdeniu vplyvov projektov na územia NATURA 2000, poštou na príslušný orgán i na MŽP SR.
Vysvetlenie a objasnenie procesu spracovania SoH ako i spôsobu hodnotenia vplyvov dostatočne objasňuje proces posudzovania vplyvov na chránené územia v rámci Trenčianskeho kraja.

Príslušný orgán zapracoval aktualizované znenie posúdenia vplyvov projektov z RIUS TK na územia Natura 2000 do kapitoly V. tohto stanoviska.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

RIÚS TK vychádza z globálneho cieľa, ktorým je „prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť Trenčianskeho samosprávneho kraja ako aj ÚMR Trenčín". Na globálny cieľ nadväzujú špecifické ciele vymedzené v rámci jednotlivých strategických priorít, na ktorých dosiahnutie sú v rámci RIÚS uvedené príklady aktivít. Detailný popis jednotlivých prioritných osí sa nachádza v kap. II.6.1. Na základe analýzy súčasných environmentálnych problémov a potenciálnych vplyvov súvisiacich s implementáciou RIÚS TK, analýzy horizontálnych a sektorových politík, stratégií a koncepcií, ktoré majú vzťah k danej problematike a príslušných právnych predpisov vzťahujúcich sa na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie, boli pre jednotlivé oblasti sformulované nasledovné environmentálne ciele.

Tab. 7 Environmentálne ciele RIÚS TK

Oblasť	Cieľ
Obyvateľstvo a zdravie	Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
	Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
	Podporovať zdravie znížením psychických stresov
Ovzdušie a klimatické faktory	Znižovať produkciu emisií
	Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov
Pôda a horninové prostredie	Minimalizovať zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov
	Predchádzať rizikám z titulu nestability horninového prostredia
Voda	Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd
	Obmedzovať zásah do vodohospodársky chránených území
	Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia
Biodiverzita a ochrana prírody	Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov
	Zabezpečiť integritu lokalít systému Natura 2000
	Udržať ekologickú stabilitu krajiny
Krajina	Zachovať integritu krajiny a jej scenerickú hodnotu
Kultúrne dedičstvo	Chrániť kultúrne dedičstvo
Materiálne zdroje	Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
	Racionálne využívať prírodné zdroje
	Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Uvedené ciele boli konfrontované s cieľmi a aktivitami RIÚS TK definovaných v rámci jednotlivých strategických priorít. Pre hodnotenie boli použité tieto klasifikačné znaky:

- ++ priamy významný pozitívny vplyv
- + mierny pozitívny vplyv
- 0 väzba medzi aktivitou a environmentálnym cieľom neexistuje alebo je slabá
- - priamy negatívny vplyv
- 0/+ predpokladaný nepriamy pozitívny vplyv
- 0/- predpokladaný nepriamy negatívny vplyv
- +/- možný pozitívny aj negatívny vplyv
- ? pre vyhodnotenie nie sú relevantné podklady, vplyv nie je možné jednoznačne určiť

Jednotlivé oblasti boli navrhnuté tak, aby boli konzistentné s kritériami uvedenými v prílohe II smernice SEA a aby zahŕňali všetky oblasti požadované smernicou. V rámci predbežného vyhodnotenia neboli identifikované žiadne priame, nepriame ani potenciálne vplyvy RIÚS, ktoré by mohli významne ovplyvniť

ciele ochrany krajiny (reliéf, scenéria) a kultúrneho dedičstva. Ochrana prírody a krajiny ako taká, vrátane území spadajúcich pod Natura 2000 a vrátane ekologickej stability krajiny, je zahrnutá a bola vyhodnotená pod oblasťou "Biodiverzita". V rámci projektovej skladby sa nenachádzajú projekty, ktoré by vážnejším spôsobom ovplyvnili reliéf a scenériu krajiny. V prípade kultúrneho dedičstva sa zo zákona automaticky pri každej významnejšej stavbe musí realizovať archeologický prieskum a nehrozí tak, že dôjde k stratám súvisiacim s našim kultúrnym dedičstvom. Pri pamiatkovo chránených objektoch, využívaných hlavne v sociálnej sfére, sú tieto taktiež pod neustálou kontrolou a sú presadzované skôr trendy presadzujúce výkon sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately komunitnou formou. Zároveň sa upúšťa sa od inštitucionálnej formy. Tieto dve oblasti boli preto z matice hodnotenia jednotlivých strategických priorít vypustené.

A STRATEGICKÁ ČASŤ PRE ÚZEMIE TRENČIANSKEHO KRAJA

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému.	0/+	+/-	-	0/-	-	+	Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v súvislosti so závažnejšími rekonštrukciami existujúcich ciest alebo mostov (výnimočne s výstavbou nových úsekov cestných komunikácií). Vzhľadom na kategóriu ciest sa očakávajú menej významné vplyvy hlavne počas výstavby - záber pôdy, možné ovplyvnenie vodného a horninového prostredia ako aj biotickej zložky. Z pohľadu obyvateľstva sa bude jednať skôr o pozitívne vplyvy.
1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	+	0/+	0/+	0/+	+	++	Efektívnejšie využívanie VOD, budovanie prestupných uzlov, parkovísk, nový dopravný informačný systém, zlepšená kvalita vozového parku prinesie postupne znížené využívanie osobnej dopravy, čo sa pozitívne prejaví hlavne na kvalite ovzdušia, znížení hluku a tým aj na zdravotnom stave obyvateľstva. Nepriamo to pozitívne ovplyvní aj psychiku ľudí. Nezanedbateľný bude aj efekt na úsporách pohonných hmôt (aspoň relatívny).
1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	+	0	0/-	0/+	+	++	Naplnenie uvedeného cieľa v konečnom dôsledku vytvorí podmienky pre ďalšie znižovanie dopravného ruchu v mestách a niekde aj medzi mestami. Preferovanie výstavby cyklotrás v extraviláne prinesie menšie dopady na prírodné prostredie pri ich budovaní ale celkový pozitívny efekt bude neporovnateľne významnejší. Významný pozitívny dopad sa predpokladá v intraviláne a centrálnych častiach miest a znížení spotreby pohonných hmôt. Zlepší sa zdravotný stav aspoň určitej skupiny obyvateľstva.

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita 1 Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to:

- znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

Z cieľov vyplývajú pre členské štáty v oblasti dopravy tieto úlohy:

- vyvinúť inteligentné, dokonalejšie a plne prepojené infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky a využívať v plnej miere informačné a komunikačné technológie,
- zabezpečiť v rámci základnej siete EÚ koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré významne prispejú k efektivite celého systému dopravy EÚ,
- zamerať sa na mestský rozmer dopravy, ktorý výrazne prispieva k dopravnému preťaženiu a produkcii emisií.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci strategickej priority 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Znižovať produkciu emisií
- Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	0/+	0	0	0	+	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov CIZS. Tie budú pri naplnení očakávaných predpokladov prevýšené pozitívami z koncentrácie lekárov priameho kontaktu na jednom mieste vo väzbe na šetrenie času a nákladov na dopravu. V prípade prevádzkovateľov centier aj nákladov na prevádzku. Vytvorí sa tiež priestor pre efektívnejší zber zdravotníckeho odpadu, kvalitné IKT, bezbariérový prístup a zvýši sa energetická hospodárnosť objektov.
2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	0/-	0	0	0/+	+	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov MŠ. Pozitívne vplyvy sa prejavia v zvyšovaní energetickej hospodárnosti objektov a hlavne v zvýšenom komforte detí i rodičov čo bude mať odraz v psychike.
2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na vytváranie mentálnych

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
							predpokladov pre ľahšie zvládanie učiva a tým aj na duševnú pohodu a zdravie.
2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie prostredníctvom lepších možností získania zamestnania v regióne.

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia sa negatívne ani pozitívne vplyvy neočakávajú, ak tak len v minimálnej miere počas výstavby nových objektov či prestavby existujúcich objektov. To bude mať za následok pri správnom prístupe zvýšenie energetickej efektívnosti budov a v prípade centralizácie lekárov prvého kontaktu aj efektívnejšie využívanie nákladov. Nepriamo môže dôjsť k ušetreniu času a dopravných nákladov zo strany návštevníkov zdravotníckych centier. Vplyvy implementácie cieľov a aktivít Strategickej priority sa premietajú do sociálnej oblasti, kde môžu pozitívne ovplyvňovať predovšetkým duševné zdravie.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov

V menšej miere možno uvažovať aj s cieľom:

- Znižovať produkciu emisií

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 3: Mobilizácia kreatívneho priemyslu v Trenčianskom kraji

Stratégia v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu je rozpracovaná v časti venovanej funkčnému územiu mesta Trenčín, nakoľko investície v tejto oblasti môžu byť realizované výhradne na tomto území.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v Trenčianskom kraji s dôrazom na životné prostredie.

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
4.2.1. Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie	0/+	++	+/-	+	++	++	Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v súvislosti s výstavbou nových kanalizačných zberačov a vodovodných rádov a ich závažnejšími rekonštrukciami. Vzhľadom na charakter stavieb bude vysoko prevažovať pozitívny efekt nad negatívnymi. Odkanalizovanie pozitívne ovplyvní kvalitu vodných tokov ako aj vodných ekosystémov. Výstavba vodovodov vysoko pozitívne ovplyvní komfort a zdravotný stav dotknutého obyvateľstva.
4.3.1: Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	+	0/+	0/+	++	+	++	Realizácia cieľa dlhodobo ovplyvní kvalitu životného prostredia miest a obcí ako aj zdravotný stav obyvateľstva. Komplexné účinky ozelenenia vnútroblokov pozitívne ovplyvnia všetky zložky životného prostredia. Hlavne podporia biodiverzitu a komfort a zdravie obyvateľov. Opatreniami sa zabezpečí zdržanie vody v krajine a čistejšie ovzdušie.

Sumárne vyhodnotenie

Ciele súvisiace s vylepšením zásobovania pitnou vodou a odkanalizovaním sídiel ako aj revitalizáciou sídliskových vnútroblokov ozelenením nachádzajú oporu vo všetkých vyššie citovaných dokumentoch na európskej i národnej úrovni. Realizácia cieľov ovplyvní kvalitu životného prostredia v regióne ako aj zdravotný stav obyvateľstva v najväčšom rozsahu.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd, ale ho vylepšovať
- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov ako aj ich tvorbu
- Znižovať produkciu emisií, resp. vylepšovať imisnú situáciu
- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia (v istej miere)
- Racionálne využívať prírodné zdroje
- Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

B STRATEGICKÁ ČASŤ PRE MESTSKÚ FUNKČNÚ OBLASŤ TRENČÍN

STRATEGICKÁ PRIORITA 1: Bezpečná a ekologická doprava

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému.	0/+	+/-	-	0/-	-	+	Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v súvislosti so závažnejšími rekonštrukciami existujúcich ciest alebo mostov (výnimočne s výstavbou nových úsekov cestných komunikácií). Vzhľadom na kategóriu ciest sa očakávajú menej významné vplyvy hlavne počas výstavby - záber pôdy, možné ovplyvnenie vodného a horninového prostredia ako aj biotickej zložky. Z pohľadu obyvateľstva sa bude jednať skôr o pozitívne vplyvy.
1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	+	0/+	0/+	0/+	+	++	Efektívnejšie využívanie VOD, budovanie prestupných uzlov, parkovísk, nový dopravný informačný systém, zlepšená kvalita vozového parku prinesie postupne znížené využívanie osobnej dopravy, čo sa pozitívne prejaví hlavne na kvalite ovzdušia, znížení hluku a tým aj na zdravotnom stave obyvateľstva. Nepriamo to pozitívne ovplyvní aj psychiku ľudí. Nezanedbateľný bude aj efekt na úsporách pohonných hmôt (aspoň relatívny).
1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	+	0/+	0/+	0/+	+	++	Efektívnejšie využívanie VOD, budovanie prestupných uzlov, parkovísk, nový dopravný informačný systém, zlepšená kvalita vozového parku prinesie postupne znížené využívanie osobnej dopravy, čo sa pozitívne prejaví hlavne na kvalite ovzdušia, znížení hluku a tým aj na zdravotnom stave obyvateľstva. Nepriamo to pozitívne ovplyvní aj psychiku ľudí. Nezanedbateľný bude aj efekt na úsporách pohonných hmôt (aspoň relatívny).

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita 1 Bezpečná a ekologická doprava v Trenčianskom kraji prispieva k napĺňaniu cieľov stratégie Európa 2020, a to:

- znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

Z cieľov vyplývajú pre členské štáty v oblasti dopravy tieto úlohy:

- vyvinúť inteligentné, dokonalejšie a plne prepojené infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky a využívať v plnej miere informačné a komunikačné technológie,
- zabezpečiť v rámci základnej siete EÚ koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré významne prispejú k efektivite celého systému dopravy EÚ,
- zamerať sa na mestský rozmer dopravy, ktorý výrazne prispieva k dopravnému preťaženiu a produkcii emisií.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci strategickej priority 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Znižovať produkciu emisií

- Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	0/+	0	0	0	+	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov CIZS. Tie budú pri naplnení očakávaných predpokladov prevýšené pozitívami z koncentrácie lekárov priameho kontaktu na jednom mieste vo väzbe na šetrenie času a nákladov na dopravu. V prípade prevádzkovateľov centier aj nákladov na prevádzku. Vytvorí sa tiež priestor pre efektívnejší zber zdravotníckeho odpadu, kvalitné IKT, bezbariérový prístup a zvýši sa energetická hospodárnosť objektov.
2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	0/-	0	0	0/+	+	+	Realizácia cieľa generuje krátkodobé vplyvy počas výstavby a stavebných prác pri rekonštrukcii objektov MŠ. Pozitívne vplyvy sa prejavia v zvyšovaní energetickej hospodárnosti objektov a hlavne v zvýšenom komforte detí i rodičov čo bude mať odraz v psychike.
2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na vytváranie mentálnych predpokladov pre ľahšie zvládanie učiva a tým aj na duševnú pohodu a zdravie.
2.2.3: Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie prostredníctvom lepších možností získania zamestnania v regióne.

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším službám prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR

2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia sa negatívne ani pozitívne vplyvy neočakávajú, ak tak len v minimálnej miere počas výstavby nových objektov či prestavby existujúcich objektov. To bude mať za následok pri správnom prístupe zvýšenie energetickej efektívnosti budov a v prípade centralizácie lekárov prvého kontaktu aj efektívnejšie využívanie nákladov. Nepriamo môže dôjsť k ušetreniu času a dopravných nákladov zo strany návštevníkov zdravotníckych centier. Vplyvy implementácie cieľov a aktivít Strategickej priority sa premietajú do sociálnej oblasti, kde môžu pozitívne ovplyvňovať predovšetkým duševné zdravie.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- Skvalitniť ľudské zdroje v oblasti zdravotníctva
- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov

V menšej miere možno uvažovať aj s cieľom:

- Znižovať produkciu emisií

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 3: Mobilizácia kreatívneho priemyslu v MFO Trenčín

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Mestskej funkčnej oblasti
3.1. Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu a netechnologických inovácií	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie. Kreatívne centrá, ktorých súčasťou budú aj umelecké inkubátory, by mohli byť zamerané aj na najnovšie environmentálne trendy (environmentálny priemysel) a preferovať tak v regióne otázku životného prostredia.

Sumárne vyhodnotenie

Strategická priorita prispieva k napĺňaniu jedného z cieľov stratégie Európa 2020, a to znížiť počet osôb ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v Európskej únii aspoň o 20 miliónov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti odstraňovania chudoby zadefinovala konkrétny cieľ „Vymaniť najmenej 170 tis. ľudí z rizika chudoby a vylúčenia do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zníženie chudoby a sociálneho vylúčenia sú rozpracované v rámci Národného programu reforiem SR na rok 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci Národného programu reforiem pre oblasť sociálnej inklúzie.

Strategická priorita tiež prispieva k napĺňaniu jedného z tematických cieľov stratégie Európa 2020, a to dosiahnuť 75% podiel zamestnaného obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov. Slovenská republika si v nadväznosti na cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti podpory zamestnanosti a mobility pracovnej sily zadefinovala konkrétny cieľ: „Dosiahnuť 72% mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20 - 64 rokov do roku 2020“. Hlavné opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a mobility pracovnej sily sú rozpracované

v rámci Národného programu reforiem SR 2013. Strategická priorita je v súlade s napĺňaním úloh prijatých v rámci národného programu reforiem pre oblasť zamestnanosti.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 3 majú potenciál podporovať predovšetkým 1 cieľ, ktorým je:

- Podporovať zdravie znížením psychických stresov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

STRATEGICKÁ PRIORITA 4: Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
4.2.1. Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie	0/+	+	+	0/+	++	+	Priame vplyvy na zložky ŽP možno očakávať hlavne v súvislosti s rekonštrukciami kanalizačných zberačov a vodovodných sietí. Vzhľadom na charakter stavieb bude vysoko prevažovať pozitívny efekt nad negatívnymi. Opravy kanalizácií zamedzia znečisteniu podložia a sprostredkovane aj vodných tokov. rekonštrukcia vodovodov zase prispeje k minimalizácii strát vody ako strategickej suroviny. Uvedené sa pozitívne odrazí aj na zdravotnom stave dotknutého obyvateľstva.
4.3.1 Zlepšenie environm. aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	+	0/+	0/+	++	+	++	Realizácia cieľa dlhodobo ovplyvní kvalitu životného prostredia miest a obcí ako aj zdravotný stav obyvateľstva. Komplexné účinky ozelenenia mesta pozitívne ovplyvnia všetky zložky životného prostredia. Hlavne podporia biodiverzitu a komfort a zdravie obyvateľov. Opatreniami sa zabezpečí zdržanie vody v krajine a čistejšie ovzdušie.

Sumárne vyhodnotenie

Ciele súvisiace s vylepšením zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania sídla ako aj revitalizáciou sídliskových vnútroblokov a ozelenenia celého mesta nachádzajú oporu vo všetkých vyššie citovaných dokumentoch na európskej i národnej úrovni. Realizácia cieľov ovplyvní kvalitu životného prostredia v regióne ako aj zdravotný stav obyvateľstva v najväčšom rozsahu.

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Strategickej priority 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto stanovené environmentálne ciele:

- Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd,
- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov ako aj ich tvorbu
- Znižovať produkciu emisií, resp. vylepšovať imisnú situáciu
- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia (v istej miere)
- Racionálne využívať prírodné zdroje

- Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

C STRATEGICKÁ ČASŤ PRE OBLASŤ PODPORY OP KŽP

PRIORITNÁ OS 1: Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
1.1.1. Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov	?	+	+	+	++	?	Projekty uvažované v tomto balíku (výstavba kompostární, zariadení na triedenie odpadov a pod.) budú mať významný pozitívny vplyv hlavne na materiálové zdroje, reprezentované odpadmi ako druhotnou surovinou. Tým, že sa kompostovateľný a iný druhotne využiteľný odpad nebude sypať do potokov a na pôdu, dôjde aspoň k čiastočnému zlepšeniu týchto zložiek vrátane dotknutých ekosystémov. V prípade ovzdušia a obyvateľstva dôjde tiež k nepriamym efektom zlepšenia oproti súčasnej situácii, ale nevhodným umiestnením zariadení, prípadne ich zlou prevádzkou môže dôjsť aj k lokálnemu zhoršeniu v daných oblastiach.
1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ	+/-	++	+	+	+	+	Výstavba a rekonštrukcia novej kanalizácie a ČOV prinesie pozitívne vplyvy všetkým vyhodnocovaným položkám. Najviac budú profitovať vodné toky, kde sa obmedzí vypúšťanie odpadových vôd a v prípade ovzdušia dôjde na jednej strane k zlepšeniu situácie (zrušenie lokálnych žúmp) a na druhej k lokálnemu zhoršeniu v mieste situovania ČOV.
1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi	0	0	0/-	0	+	++	Výstavba a rekonštrukcia vodovodov, resp. budovanie nových zdrojov pitnej vody a vodojemov pozitívne ovplyvní hlavne komfort a zdravotný stav obyvateľstva a umožní chrániť vodu ako strategickú surovinu.
1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000	0	+	0-	+	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa očakávajú vplyvy na zložky ŽP len pozitívne, a to hlavne na vodné prostredie, obyvateľstvo a biodiverzitu. Pri obyvateľstve bude ovplyvnená hlavne duševná pohoda a zdravie.
1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality	+	0	0	0	?	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa očakávajú pozitívne vplyvy na ovzdušie a tým aj na zdravotný stav obyvateľstva.
1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)	+	++	+	+	0/+	+	Sanácia starých environmentálnych záťaží, vrátane uzatvorenia skládky pozitívne ovplyvní podzemné a povrchové vody a pôdu.

Sumárne vyhodnotenie

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 1 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Nezhoršovať ekologický a chemický stav vôd
- Predchádzať vzniku odpadov, zlepšiť podmienky nakladanie s odpadmi
- Racionálne využívať prírodné zdroje
- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

PRIORITNÁ OS 2: Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy	0	++	++	+	0	++	V súvislosti s implementáciou cieľa sa očakávajú len pozitívne vplyvy na vodu a pôdu. Implementácia cieľa bude pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.

Sumárne vyhodnotenie

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 2 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia
- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

PRIORITNÁ OS 3: Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy	0	0	0	0	+	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
3.1.2 Zvýšenie účinnosti	0	0	++	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)							ŽP očakávajú len v prípade pôdy a horninového prostredia. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie cez ochranu majetku.

Sumárne vyhodnotenie

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 3 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu územia
- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov
- Podporovať zdravie znížením psychických stresov
- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov

Nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

PRIORITNÁ OS 4: Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR	++	0	0	0/+	++	+	V súvislosti s implementáciou cieľa (zmena palivovej základne a vyžívanie OZE) sa očakávajú predovšetkým pozitívne vplyvy na ovzdušie a efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov.
4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch	++	0	0	0	++	+	V súvislosti s implementáciou cieľa (zmena palivovej základne a vyžívanie OZE) sa očakávajú predovšetkým pozitívne vplyvy na ovzdušie a efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov.
4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov	+	0	0	0/+	+	+	V súvislosti s implementáciou cieľa (znižovanie energetickej náročnosti budov a zariadení) sa očakávajú predovšetkým pozitívne vplyvy na ovzdušie a efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov.
4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území	0/+	0	0	0	0/+	0/+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Prostredníctvom koncepcií v oblasti tepelnej energetiky sa vytvorí potenciál pre zlepšenie kvality ovzdušia a úspory surovín.
4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple	+/-	0/-	-	0	++	+/-	Potenciálna výstavba zariadenia na výrobu elektriny a tepla bude mať z hľadiska vyššej účinnosti využívania zdrojov pre územie jednoznačný a významný prínos. Vplyvy na ovzdušie a obyvateľstvo bude možné

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
							vyhodnotiť až v procese EIA, keď bude známa lokalita, technológia a väzby na existujúcu energetickú infraštruktúru (či pôjde o nový zdroj, o nahradenie existujúceho zdroja a pod.)

Sumárne vyhodnotenie

Z analýzy vyplýva, že ciele a aktivity navrhnuté v rámci Prioritnej osi 4 majú potenciál podporovať predovšetkým tieto ciele:

- Zvýšiť efektívnosť využívania energetických zdrojov
- Znižovať produkciu emisií
- Znižovať produkciu emisií skleníkových plynov
- Racionálne využívať prírodné zdroje
- Zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov

Jednoznačný nesúlad so stanovenými environmentálnymi cieľmi nebol identifikovaný ani v jednom prípade.

D STRATEGICKÁ ČASŤ PRE OBLASŤ PODPORY OP ĽZ

PRIORITNÁ OS 1: Vzdelávanie

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
1.1.1. Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce	0/+	0/+	0	0/+	0/+	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa priame vplyvy na zložky ŽP neočakávajú; pozitíva možno očakávať nepriamo v súvislosti so zvyšovaním environment. povedomia, predovšetkým v oblasti ochrany ovzdušia, ochrany vôd a nakladania s odpadmi. Zvýšenie uplatnenia na trhu práce bude mať významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia. *Odporučenie: V štruktúre vzdelávania zohľadňovať potreby nových environmentálnych profesií v súvislosti s trendmi nízkouhlíkového hospodárstva stratégie Európa 2020*
1.3.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť	0/+	0/+	0	0	0/+	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa priame vplyvy na zložky ŽP neočakávajú; pozitíva možno očakávať nepriamo v súvislosti so zvyšovaním environment. povedomia, predovšetkým v oblasti ochrany ovzdušia,

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce							ochrany vôd a nakladania s odpadmi. Zvýšenie uplatnenia na trhu práce bude mať významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia. *Odporučenie: V štruktúre vzdelávania zohľadňovať potreby nových environmentálnych profesií v súvislosti s trendmi nízkouhlíkového hospodárstva stratégie Európa 2020*
1.4.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie	0	0	0	0	0	++	V súvislosti s implementáciou cieľa sa priame vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Ciele a aktivity v rámci PO vytvárajú predpoklady pre zvýšenie uplatnenia na trhu práce, čo bude mať významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia. Intervencie v oblasti skvalitnenia ľudských zdrojov v oblasti zdravotníctva taktiež vytvárajú potenciál pre zlepšenie zdravia ľudí. *Odporučenie: V štruktúre vzdelávania zohľadňovať potreby nových environmentálnych profesií v súvislosti s trendmi nízkouhlíkového hospodárstva stratégie Európa 2020*

PRIORITNÁ OS 2: Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
2.1.1 Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí (UoZ), ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Zvýšenie uplatnenia na trhu práce má významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia.

Prioritná OS 3: Zamestnanosť

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Zvýšenie uplatnenia na trhu práce má významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia. Významný pozitívny vplyv majú aj aktivity zamerané na zvyšovanie

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
							bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
3.2.1 Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
3.2.2 Znížiť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
3.3.1 Zvýšiť kvalitu a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti	0	0	0+	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Zvýšenie možnosti získania zamestnania má významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia.

PRIORITNÁ OS 4: Sociálne začlenenie

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
4.1.1 Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločn., vrátane na trhu práce	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
4.1.2 Prevencia a eliminácia všetkých foriem diskriminácie	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
4.2.1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu pozitívne vplývať na duševnú pohodu a zdravie.
4.2.2 Vytvoriť štandardné klinické postupy a štandardné postupy pre výkon prevencie a začleniť ich do celoštátneho systému zdravotnej starostlivosti	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má tendenciu zabezpečiť zdravé životné podmienky obyvateľov.

PRIORITNÁ OS 5: Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
5.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov Marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov, na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie	0/+	0/+	0	0/+	0/+	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa priame vplyvy na zložky ŽP neočakávajú; pozitíva možno očakávať nepriamo v súvislosti so zvyšovaním environment. povedomia, predovšetkým v oblasti ochrany ovzdušia, ochrany vôd a nakladania s odpadmi. Zvýšenie uplatnenia na trhu práce bude mať významný pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia. *Odporučenie: V štruktúre vzdelávania MRK posilniť environmentálny akcent za účelom osvojenia základných návykov podporujúcich ochranu ŽP a zdravie*
5.1.2 Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Zvýšenie možnosti získania zamestnania má pozitívny vplyv na obyvateľstvo, vrátane zdravia ľudí, hlavne v oblasti duševného zdravia.
5.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvety a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania	0	0	0	0	0	++	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Implementácia cieľa má priamy vplyv na elimináciu nepriaznivých faktorov ovplyvňujúcich nepriaznivý stav rómskej populácie.

PRIORITNÁ OS 6: Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizov.rómskych komunít

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
6.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania	0	+/-	0	?/-	+	++	V súvislosti s implementáciou cieľa sa významné vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Z hľadiska ochrany vôd je možné očakávať mierny pozitívny vplyv v súvislosti s budovaním technickej infraštruktúry, ktorá môže obmedziť znečisťovanie podzemných a povrchových vôd. Na druhej strane, budovanie nových záchytných zariadení na odber vody môže ovplyvniť režim podzemných vôd. Tieto opatrenia je možné realizovať iba na základe hydrogeologického posúdenia. Podpora aktivít zameraných na riešenie problematiky komunálneho odpadu má významný pozitívny vplyv na ŽP, nakoľko sa jedná o jeden s najvypuklejších problémov vo vzťahu k MRK. Zlepšenie kvality bývania bude mať bezprostredný priamy pozitívny vplyv ma zdravie MRK.
6.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a	0/+	0/+	0	0/+	0/+	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa priame vplyvy na zložky ŽP neočakávajú; pozitíva možno očakávať nepriamo v súvislosti so zvyšovaním environment.

Špecifický cieľ	Ovzdušie a klíma.	Voda	Pôda	Biodiverzita	Materiál. zdroje	Obyvat. a zdravie	Vyhodnotenie / Odporučenia
starostlivosti v ranom detstve							povedomia už v ranom detstve, predovšetkým v oblasti ochrany vôd a nakladania s odpadmi.
6.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre	0	0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Zlepšenie prístupu MRK k sociálnej infraštruktúre môže mať pozitívny vplyv na MRK, hlavne v oblasti duševného zdravia.
6.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v subjektoch sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou MRK		0	0	0	0	+	V súvislosti s implementáciou cieľa sa vplyvy na zložky ŽP neočakávajú. Zvýšenie možnosti získania zamestnania má pozitívny vplyv na MRK, vrátane zdravia, hlavne v oblasti duševného zdravia.

Sumárne vyhodnotenie časti D

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že takmer všetky špecifické ciele z oblasti podpory OP ĽZ, majú charakter tzv. "mäkkých" opatrení, t.z. že sa nebude jednať o investičné projekty. Pravdepodobne vo všetkých pripravovaných opatreniach, ktoré sú zaradené aj do OP ĽZ aj do RIÚS TK, je rozhodujúci environmentálny cieľ - Podporovať zdravie znížením psychických stresov.

Pokiaľ by sa podarilo v rámci vzdelávacích aktivít presadiť do výchovy a vzdelávania prvky environmentálnej výchovy, vytvorili by sa predpoklady do budúcnosti pre plnenie aj ostatných environmentálnych cieľov.

Celkové vyhodnotenie environmentálnych vplyvov

Vyhodnotenie súladu špecifických cieľov strategických priorít RIÚS TK ako aj prioritných osí OP KŽP a OP ĽZ s environmentálnymi cieľmi preukázalo, že strategický dokument spĺňa všetky požiadavky naň kladené z úrovne európskej i národnej environmentálnej politiky.
Environmentálne vplyvy vyplývajúce zo špecifických cieľov strategických priorít 1 a 4 majú charakter vplyvov investičných projektov a vplyvy vyplývajúce zo špecifických cieľov strategických priorít 2 a čiastočne aj 3 majú charakter vplyvov tzv. mäkkých opatrení. V prvom prípade sa jedná o vplyvy ako pozitívne tak aj negatívne na jednotlivé zložky životného prostredia a na zdravie obyvateľstva. V druhom prípade vplyvy vyplývajú zo zlepšenia sociálnej situácie obyvateľov a podporujú zdravie znížením psychických stresov.
Investičné opatrenia, medzi ktoré patrí výstavba a rekonštrukcia dopravnej a technickej infraštruktúry, nie sú takého charakteru a rozsahu, žeby mohli vyvolať významnejší vplyv na zložky životného prostredia. Za najzávažnejšie možno považovať vplyvy aktivít, ktoré budú realizované v chránených územiach, hlavne územiach spadajúcich pod Natura 2000. Nakoľko sa však jedná len o rekonštrukčné práce týkajúce sa vybraných úsekov ciest II. a III. triedy, neočakáva sa významnejší zásah do chránených území.
Všetky posudzované aktivity budú musieť prejsť procesom posudzovania vplyvov činností na životné prostredie, pokiaľ to vyplýva zo zákona 24/2006 Z.z. v aktuálnom znení a jeho prílohy č. 8. Ak sa v rámci takéhoto hodnotenia zistia významné vplyvy na územia Natura 2000 bude nevyhnutné vykonať tzv. primerané hodnotenie.

Kumulatívne a synergické vplyvy

Zo štruktúry strategického dokumentu je zrejmé, že sa v ňom vytvárajú predpoklady pre niekoľkonásobné, kumulatívne či synergické efekty pôsobenia na skupiny obyvateľstva, ktoré budú územnou stratégiou podporované.

Z pohľadu predkladanej Správy o hodnotení možno konštatovať, že dôjde k niekoľkonásobnému pozitívnemu ovplyvneniu zložiek životného prostredia navrhovanými opatreniami, čo by malo vyústiť do postupného zlepšovania stavu životného prostredia v regióne Trenčianskeho kraja, ako aj v krajskom meste.

Najviac sa však synergický a kumulatívny efekt prejaví na zdraví obyvateľov celého regiónu a hlavne na duševnom zdraví. Ak sa podarí zvýšiť stupeň vzdelanosti časti obyvateľstva a vytvoria sa tak predpoklady pre väčšie uplatnenie sa na trhu práce, potom je logický dôsledok zníženie miery nezamestnanosti. Tým sa ľudia zaradia do spoločnosti, čo zase pozitívne ovplyvní trend k sociálnej inklúzii. Zvýšením vzdelania, environmentálnou výchovou a vytvorením základných životných istôt sa postupne vytvárajú predpoklady pre zdravší životný štýl a kvalitnejšie životné prostredie, čo má za následok zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

Nepriaznivé kumulatívne a synergické vplyvy neboli v rámci Správy o hodnotení identifikované.

Kumulatívne a synergické vplyvy sa objavujú aj v rovine prepojenia opatrení RIÚS TK s inými operačnými programami a strategickými dokumentami.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Posúdenie vplyvov na prvky ochrany prírody a územia Natura 2000

Predmetom posúdenia sú všetky projekty uvádzané v prílohách 13 – 15 strategického dokumentu. Vyhodnotenie vplyvov na chránené územia v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny vychádzalo z charakteru prác súvisiacich s rekonštrukciou a modernizáciou ciest II. a III. triedy. Vo všeobecnosti medzi takéto úpravy ciest možno zaradiť úpravu krajníc ciest alebo ich rozšírenie, úprava oblúkov ciest, výmena vozovky, odstránenie terénnych a svahových porúch, úpravy vedenia technickej infraštruktúry (inžinierskych sietí) v najbližšom okolí cesty a úpravy mostných objektov. Na tieto činnosti nadväzujú trvalé alebo dočasné zábery pôdneho fondu väčšinou menšieho rozsahu, ktoré môžu súvisieť aj s potrebou vytvárania dočasných zemníkov a hlavne stavebných dvorov (zariadení staveník).

Prvý krát boli projekty posúdené v rámci kapitoly IV.1., t.z. ako súčasť celkového hodnotenia navrhovaných projektov podľa špecifických cieľov, ktoré boli konfrontované so všetkými oblasťami predstavujúcimi zložky životného prostredia, zdravie a pohodu obyvateľstva, resp. iné citlivé objekty spoločenského diania. Súčasťou oblastí, pre ktoré boli navrhnuté environmentálne ciele je oblasť „Biodiverzita a ochrana prírody“ s nasledovnými cieľmi:

- Zabezpečiť ochranu cenných častí prírody a funkčnosti ekosystémov
- Udržať ekologickú stabilitu krajiny

Z prvotného vyhodnotenia vyplynulo, že na chránené územia spadajúce pod Natura 2000 alebo tie, ktoré sú súčasťou národnej siete chránených území, majú potenciál vplývať len plánované činnosti väčšieho rozsahu, hlavne líniové dopravné stavby.

Podrobnejšie boli vyhodnotené cestné stavby, ktoré sa nachádzajú v chránených územiach alebo sa k ním približujú. V tomto duchu boli posúdené návrhy rekonštrukcií a modernizácií ciest, ktoré spĺňajú túto podmienku vo vzťahu k <u>územiam národnej sústavy chránených území a územiam Natura 2000</u>. Z balíkov projektov, ktoré sú priložené k RIUS TK spĺňajú tento predpoklad nasledovné investície:

- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/512 (I/64-Horná ves – hranica okr. PD/Žarnovica (BBSK)) pretína SKUEV0273 Vtáčnik v dĺžke cca 1,8 km. Predpokladá sa priamy vplyv na územie.
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/593 (hr. krajov NR/TN – Partizánske) pretína SKCHVU031 Tribeč v dĺžke cca 1,3 km. Predpokladá sa priamy vplyv na územie.

- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/507 (Trenčín – Nemšová) - predpokladá sa nepriamy vplyv na SKUEV0397 Váh pri Zamarovciach (územie sa nachádza vo vzdialenosti cca 50-200 m);
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/517 (Považská Bystrica – Domaniža) pretína SKUEV0256 Strážovské vrchy (v dĺžke cca 2,3 km); pretína SKCHVU028 Strážovské vrchy (v dĺžke cca 2,8 km). Predpokladá sa priamy vplyv na územia.

Pri ostatných územiach NATURA 2000 na území TK nie je predpoklad ich priameho ani nepriameho ovplyvnenia realizáciou projektových zámerov.

Na základe vyhodnotenia projektových zámerov vo vzťahu k prípadným konfliktom s <u>územiami národnej sústavy chránených území (maloplošných ako aj veľkoplošných)</u> je predpoklad možného ovplyvnenia nasledovných území:

- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/512 (I/64-Horná ves – hranica okr. PD/Žarnovica (BBSK)) pretína CHKO Ponitrie v dĺžke cca 3,3 km. Predpokladá sa priamy vplyv na územie.
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/511 (Veľké Uherce – Skýcov) pretína CHKO Ponitrie v dĺžke cca 6,3 km. Predpokladá sa priamy vplyv na územie.
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/593 (hr. krajov NR/TN – Partizánske) - predpokladá sa priamy vplyv na CHA Brodziansky park (cesta je v kontakte s územím na úseku cca 300 m) a nepriamy vplyv na CHKO Ponitrie (územie sa nachádza vo vzdialenosti cca 200 m).
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/581 (Nové Mesto n/Váhom – Myjava) - predpokladá sa priamy vplyv na CHKO Malé Karpaty (cesta je v kontakte s územím na úseku cca 2,4 km);
- rekonštrukcia a modernizácia cesty II/517 (Považská Bystrica – Domaniža) pretína CHKO Strážovské vrchy v dĺžke cca 5 km. Predpokladá sa priamy vplyv na územie.

Pri ostatných územiach národnej sústavy chránených území na území TK nie je predpoklad ich priameho ani nepriameho ovplyvnenia realizáciou projektových zámerov.
Pri posudzovaných projektoch budú generované <u>najvýznamnejšie vplyvy počas realizácie rekonštrukcie a modernizácie ciest</u>, nakoľko sa jedná o existujúce cesty a rekonštrukcie sa dotknú len ich najbližšieho okolia. Počas prevádzky budú vplyvy približne rovnaké ako pri nulovom variante.
Typickými a najčastejšími vplyvmi na chránené územia a celkovo na biodiverzitu počas výstavby budú:

- odstránenie zelene v okolí ciest a tým aj možné poškodenie významnejších biotopov,
- šírenie expanzívnych a inváznych druhov rastlín,
- ruderalizácia biotopov,
- lokálne zmeny habitatových podmienok,
- dočasné čiastočné prerušenie migrácií,
- v menšej miere aj redukcia potravných a reprodukčných biotopov živočíchov,
- vplyv stavebnej činnosti tvorbou hluku a prašnosti.

V daných prípadoch sa neuvažuje s významnejšími zábermi pôdy (lesnej i poľnohospodárskej) a tiež s významnejšou fragmentáciou lesných i nelesných biotopov. Tieto vplyvy by prichádzali do úvahy len pri výstavbe nových úsekov ciest.

Opatrenia navrhnuté na minimalizáciu uvedených vplyvov sú uvedené v kapitole VI. bode 6 tohto záverečného stanoviska.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu **„**Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja**“** na životné prostredie v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zvážil význam očakávaných vplyvov strategického materiálu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä

na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na cezhraničnej, národnej a regionálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu, výsledku verejného prerokovania pre správu o hodnotení strategického dokumentu, došlých stanovísk a konzultácií počas celého priebehu procesu posudzovania a za súčasného stavu poznania

s a o d p o r ú č a

schválenie strategického dokumentu „Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja“ v znení, v ktorom bol predložený na posudzovanie vplyvov na životné prostredie a na základe, ktorého bola vypracovaná správa o hodnotení. Pri ďalšom schvaľovaní je potrebné zohľadniť opatrenia uvedené v kapitole VI. Bode 6 tohto odborného posudku, pričom tzv. mäkké opatrenia sú predložené vo forme odporúčaní.

Ak budú konkrétne projekty, predkladané v rámci tohto strategického dokumentu, spadať pod posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie podľa tretej časti zákona, resp. pod Smernicu o biotopoch, musí byť environmentálne posudzovanie, resp. primerané hodnotenie vykonané ešte pred vydaním povolenia podľa osobitných predpisov.

2. Odporúčaný variant

Na schválenie sa **odporúča posudzovaný variant** tak ako bol prezentovaný v správe o hodnotení.

V správe o hodnotení bolo preukázané, že posudzovaný variant vykazuje pozitívne vplyvy aj oproti stavu, ak by sa strategický dokument nerealizoval.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Na základe pripomienky vznesenej na verejnom prerokovaní zo strany zástupcov RÚVZ v Trenčíne sa odporúča zapracovanie do strategického dokumentu, časti venovanej analýze obyvateľstva a jeho zdravotného stavu, štatistické údaje zamerané na zdravotný stav obyvateľstva.

Zároveň sa odporúča zvážiť implementáciu niektorých z tzv. mäkkých opatrení, ktoré sú citované v časti 6 tejto kapitoly.

4. Odôvodnenie stanoviska z posúdenia vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu

Stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona na základe oznámenia, stanoveného rozsahu hodnotenia, konzultácií, správy o hodnotení k RIUS TK, verejného prerokovania k správe o hodnotení a odborného posudku.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona, vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie a požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie.

Pri odporúčaní strategického dokumentu RIUS TK sa brali do úvahy predovšetkým environmentálne, sociálne ale aj hospodárske vplyvy na regionálnej úrovni .

Z výsledku posudzovania vplyvov na životné prostredie RIUS TK vyplynulo, že strategický dokument vo verzii zo septembra 2015 je prijateľný z hľadiska celkových (negatívnych i pozitívnych) vplyvov na životné prostredie.

V správe o hodnotení boli špecifikované, popísané a hodnotené všetky významné vplyvy RIUS TK na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Správa o hodnotení ako aj odborný posudok odborne spôsobilej osoby jednoznačne preukázali potenciál pozitívnych vplyvov RIUS TK na životné prostredie, ako aj schopnosť a možnosť eliminovať resp. minimalizovať potenciálne negatívne environmentálne

vplyvy implementácie operačného programu. Eliminácia vplyvov je možná a reálna za predpokladu realizácie preventívnych opatrení a zabezpečenia monitoringu environmentálnej optimálnosti a jeho implementácie v podobe jednotlivých projektov.

5. Návrh monitoringu

Monitorovanie IROP – vrátane RIÚS/stratégie UMR - sa vykonáva v súlade so Systémom riadenia EŠIF na programové obdobie 2014-2020. Monitorovanie RIÚS/stratégie UMR je v podmienkach implementácie stratégií vykonávané SO na základe metodického usmernenia RO pre IROP definujúceho úlohy a výstupy potrebné na zabezpečenie komplexného pohľadu realizácie IROP.

Metodické usmernenie zohľadní zabezpečenie, okrem iného, podkladov do výročných, záverečnej správe o vykonávaní IROP, výhľadového plánu implementácie IROP a informácie o realizácií IROP.

Monitorovanie RIÚS ako celku zabezpečuje zodpovedajúce SO VÚC. SO VÚC spolupracuje so SO KM (napr. prostredníctvom vyžiadavanie podkladov apod.), ktoré zodpovedá za monitorovanie stratégie UMR ako súčasti RIÚS. SO VÚC predkladá podklady za RIÚS, vrátane stratégie UMR na základe žiadosti RO pre IROP (okrem vyššie uvedených napr. aj do správy o stave implementácie EŠIF apod.).

V prípade výročnej/záverečnej správy sú podklady týkajúce sa zodpovedajúceho RIÚS, vrátane stratégie UMR predmetom schvaľovania Radou Partnerstva. Predloženie tejto správy Rade Partnerstva zabezpečuje koordinátor RIÚS. Správu následne predkladá riadiacemu orgánu SO, v termíne do 31. marca príslušného roka.

Monitorovanie plnenia RIÚS TK bude vykonávané prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sú uvedené v RIÚS TK na konci každej časti venovanej príslušnému špecifickému cieľu a investičnej priorite.

Osobitne sú uvedené vybrané ukazovatele spojené s realizáciou RIUS TK, ktoré sú pravidelne vyhodnocované SAŽP. Nakoľko budú využívané ukazovatele, ktoré sú vyhodnocované a sledované už v súčasnosti, nie je potrebné stanovovať ukazovatele environmentálneho monitoringu.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom

Z vyhodnotenia RIÚS TK vyplýva, že pri jeho implementácii jednoznačne prevažujú pozitívne vplyvy na životné prostredie a zdravie. Z analýzy jednotlivých strategických priorít a špecifických cieľov vyplynuli príležitosti na zlepšenia, ktoré by mohli jednak pomôcť k riešeniu celospoločenských problémov v oblasti životného prostredia, a jednak by reagovali na výzvy súvisiace so stratégiou Európa 2020, hlavne v oblasti nízkouhlíkového hospodárstva.

Opatrenia navrhované v rámci správy o hodnotení sú na základe vznesených pripomienok doplnené a rozpracované pre oblasť vzdelávania a zamestnanosti.

Vzdelávanie

V súvislosti s očakávaným <u>posilňovaním pozície environmentálnych odvetví na trhu</u>, ktoré vyplýva z uplatňovania výziev stratégie Európa 2020, sa navrhuje zohľadniť v štruktúre vzdelávania potreby nových environmentálnych profesií v oblasti technológií, energetiky, dopravy, stavebníctva, manažmentu materiálov a pod.. Na túto požiadavku je možné reagovať predovšetkým v rámci ŠC 2.2.3 a 3.1.1.

Jedným zo základných problémov stavu životného prostredia na Slovensku je <u>nízke environmentálne povedomie</u>, ktoré sa prejavuje u obyvateľov všetkých vekových úrovní. Zvyšovanie tejto úrovne a s tým

spojené uvedomelé konanie môže napomôcť k spomaleniu degradačného procesu, alebo dokonca prispieť k zlepšeniu stavu životného prostredia. Environmentálne vzdelávanie má prioritné postavenie v procese smerovania k trvalej udržateľnosti. Najväčšou výzvou pre vzdelávací systém je zabezpečiť vhodné podmienky pre také vzdelávanie, ktoré učiacim sa sprostredkuje poznatky, postoje a schopnosti, podporí vytváranie takých hodnotových orientácií, ktoré im umožnia zaujať stanovisko a prispieť k riešeniu problémov, spojených so životným prostredím a jeho rozvojom. Zvyšovanie environmentálneho vedomia vyžaduje také riadenie spoločenského rozvoja v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, ktoré zabezpečí koordináciu vedeckých, výskumných, vzdelávacích, osvetových, riadiacich, plánovacích, projekčných až realizačných činností.

Environmentálna výchova a vzdelávanie je náročný a zložitý celospoločenský proces, ktorý patrí do oblasti celoživotného vzdelávania. V systéme vzdelávania sa poznatky o životnom prostredí a jeho ekologických základoch majú sprístupňovať postupne, systémovo, na jednotlivých stupňoch vzdelávania od predškolských cez základné a stredné, prípadne odborné až po vysokoškolské, resp. nadstavbové, doktorandské. Paralelne s tým sa by sa mala uskutočňovať aj mimoškolská výchova.

V rámci RIÚS TK sa odporúča dôslednejšie venovať tejto problematike v rámci ŠC 1.1.1, 2.2.2, 2.2.3, 3.1.1 a 4.3.1.

Zamestnanosť

V rámci politiky zamestnanosti bude v súlade s výzvami uvedenými vyššie pripraviť systémové opatrenia, ktoré by v budúcnosti zabezpečili posilnenie zamestnanosti v oblasti tzv. zelených profesií (green jobs). Tieto požiadavky odporúčame zapracovať v rámci ŠC 3.1.1.

Všetky vyššie uvedené opatrenia **majú odporúčací charakter** a spôsob ich zapracovania do RIUS TK závisí na možnostiach, ktoré vytvárajú navrhované špecifické ciele v rámci jednotlivých prioritných osí.

V súvislosti s prioritnou osou 5 a realizáciou "tvrdých" opatrení spojených hlavne s budovaním dopravnej a inej infraštruktúry sa navrhujú tieto opatrenia:

- Pri realizácii stavieb realizovať opatrenia na odstránenie rizík vyplývajúcich z nestability horninového prostredia.
- Pri plánovaní a realizácii projektov dopravnej infraštruktúry zohľadňovať požiadavky Rámcovej smernice o vodách, plánov manažmentu čiastkových povodí a zákona o vodách.
- Pri navrhovaní dopravnej infraštruktúry rešpektovať podmienky ochrany vôd definovaných v stanovených chránených vodohospodárskych oblastiach, ochranných pásmach vodárenských zdrojov a ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojoch minerálnych vôd.
- Na stavbách cestnej infraštruktúry realizovať technické opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vôd z povodia do vodných tokov.
- Pri záberoch pôdy postupovať v súlade so zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o IPKZ a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.
- Pri projektovaní stavieb dopravnej infraštruktúry rešpektovať charakter krajiny, nenarušovať jej integritu, výberom vhodných materiálov a námetov zohľadniť špecifiká regiónov a vhodnými výsadbami znižovať vizuálnu exponovanosť stavieb a podporovať ich začlenenie do krajiny.
- Zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva v súlade so zákonom č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- Zabezpečiť ochranu nerastného bohatstva v súlade so zákonom č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov.

- Znižovať nároky na zdroje surovín recykláciou a efektívnym využívaním vyťažených materiálov (napr. materiály z výkopov).
- V prípade potreby otvárania nových ložísk zabezpečiť v predstihu ich posúdenie procesom EIA.
- Proces EIA aplikovať v predstihu aj na zariadenia stavby - betonárne, obaľovne bitúmenových zmesí.
- Pri príprave a hodnotení projektov zvažovať kumulatívne vplyvy existujúcich a plánovaných stavieb, vrátane podporných činností pri výstavbe (ťažobná činnosť, betonárne, obaľovne a pod.).
- Pri plánovaní dopravnej infraštruktúry zohľadňovať potrebu adaptácie na zmenu klímy.
- Počas prípravy a realizácie projektov zabezpečiť ich environmentálne riadenie.

Osobitne sú navrhnuté opatrenia zamerané na ochranu prírody a krajiny, vrátane Natura 2000:

- **Pre stavby potenciálne ovplyvňujúce územia Natura 2000 zabezpečiť proces hodnotenia podľa čl. 6(3) a 6(4) smernice o biotopoch. Pred realizáciou, ešte v procese EIA, je potrebné kvantifikovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu formou primeraného hodnotenia.**
- **Na ochranu prírody a krajiny, minimalizáciu zásahov do okolitého prostredia a zvýšenie konektivity biotopov realizovať v rámci projektov predovšetkým tieto opatrenia s dôrazom na územia Natura 2000:**
  - počas výstavby minimalizovať zásahy do biotopov národného a európskeho významu,
  - prístupové cesty na stavenisko a stavebné dvory situovať v rámci možností mimo chránené územia a cenné biotopy, cieľom tohto opatrenia je nezaťažovať citlivé územia hlukom a imisiami, resp. priamym záberom plôch pre uvedené aktivity,
  - pri zásahu do brehových porastov minimalizovať umelé opevňovacie prvky na koryte, pri dosadbách používať len druhy miestnej proveniencie, zvyšok ponechať na samovývoj,
  - výruby drevín v chránených územiach vykonávať len v nevyhnutnom rozsahu a to v mimovegetačnom a mimohniezdnom období (august – február),
  - v rámci vymedzených koridorov hľadať optimálnu trasu s ohľadom na výskyt cenných biotopov a chránených druhov rastlín a živočíchov,
  - zaistiť migračnú priepustnosť stavieb pre všetky skupiny živočíchov podľa zistených migračných trás v chránených územiach aj vo voľnej krajine. Týka sa to nielen veľkých cicavcov, ale i ostatných skupín, najmä obojživelníkov,
  - opatrenia na zvýšenie migračnej priepustnosti realizovať nielen u nových stavieb, ale aj pri rekonštrukciách existujúcich, najmä v miestach križovania trás s biokoridormi,
  - oplotiť trasy v miestach dotyku či blízkosti s lesnými komplexmi so zvýšenou pravdepodobnosťou migrácie,
  - premosťovanie hydrických biokoridorov riešiť tak, aby boli technicky aj etologicky priechodné pre živočíchy migrujúce pozdĺž vodných tokov (najmä vydra riečna) a zároveň boli v maximálnej možnej miere živočíchmi využívané ako podchody,
  - priehľadné protihlukové steny zabezpečiť opatreniami proti kolíziám s vtákmi viditeľným spôsobom,
  - minimalizovať zásahy do vodných tokov, mimolesnej zelene, brehových porastov a pod., aj mimo chránených území,

- ozeleňovanie dopravných stavieb riešiť s ohľadom na životné podmienky živočíchov, vyhýbať sa úpravám, ktoré umožňujú druhom živočíchov usídliť sa v nebezpečnej blízkosti dopravných komunikácií, náhradné biotopy budovať v bezpečnej vzdialenosti,
- monitorovať výskyt inváznych rastlín pozdĺž trás, pri zistení výskytu zabezpečiť ich systematickú elimináciu,
- invázne a expanzívne druhy rastlín je potrebné likvidovať mechanickým spôsobom počas celého obdobia výstavby i po uvedení danej činnosti do prevádzky (doporučuje sa po dohode s pracovníkmi ochrany prírody určiť časový harmonogram).
- dočasne odprírodnené plochy v chránených územiach a cenných biotopoch po jej ukončení revitalizovať, s využitím vhodných vegetačných úprav, ide o opatrenie dôležité najmä z pohľadu zamedzenia šírenia nepôvodných, expanzívnych a inváznych druhov rastlín do prírodného prostredia, pri vegetačných úpravách vhodných plôch využívať iba stanovištne pôvodné druhy rastlín.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov

Účasť verejnosti a dotknutej verejnosti v konaní uvádza §-24 zákona. Dotknutá verejnosť je podľa § 3 ods.“q“ zákona je verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia alebo má záujem na takomto konaní, platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredie a spĺňajúca požiadavky ustanovené v tomto zákone, má záujem na takomto konaní.

Verejnosť je jedna fyzická osoba, právnická osoba alebo viac fyzických alebo právnických osôb, ich organizácie a skupiny.

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu **nebola** identifikovaná dotknutá verejnosť.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovateľ stanoviska

Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie
Ing. Peter Janík

2. Potvrdenie správnosti údajov

3. Miesto a dátum vydania stanoviska

Trenčín, 30.11.2015